

nt naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 15 15. aprila 1982 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Dunajski študenti
obiskali NSKS

stran 2

Zastopnik norveških
Samov gost v NT

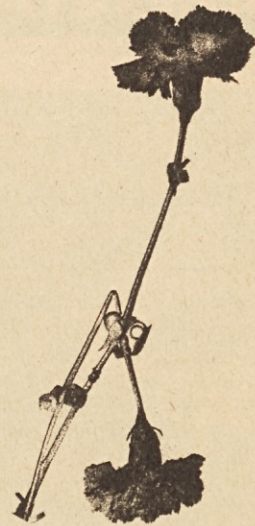
stran 5

„Kontaktna leča“
na Slovenski gimnaziji

stran 6

Slovenski atletski klub
igral proti KAC 0 : 0

stran 8

1942 — 40-letnica — 1982
pregnanstva in upora

VABILO
na

spominsko
slovesnost

v nedeljo, 18. aprila 1982,
s pričetkom ob 14.30 uri
v Domu glasbe v Celovcu.

Na sporedu govori, recitacije in
nastopi pevskih zborov.

Od 11. ure dopoldne bo v prostoru pred veliko dvorano na ogled

razstava slik in dokumentov

o pregnanstvu in uporu koroških Slovencev, ki jo je pripravil Slo-
venski znanstveni inštitut.

Z udeležbo na prireditvi bomo izpričali zvestobo vsebini in pomenu
dogodkov, ki so pred štiridesetimi leti usodno posegli v življenje na-
šega naroda.

Priljubljeni odbor

UVODNIK

Na dan pred 40 leti, 14. in 15. aprila 1942, se je za 300 slovenskih koroških družin začela dolga, kruta pot v izgnanstvo. Vrata svojih domov niso smeli zapreti sami, zaprli so jih za njih mi policisti nacistične oblasti. Če bi se bila uresničila volja takratnih mogotcev, slovenski izgnanci nikdar več ne bi bili videli domačih krajev. Nacisti so že imeli izdelane podrobne načrte, kako bi rešili koroško vprašanje; nekatere Slovence bi izgnali, druge pomorili, nekatere, zlasti tiste, ki bi rasno in tu-di drugače ustrezali zahtevam, pa bi di ponemčili; „eindeutschungswürdig“, vredne ponemčitve, so imenovali take.

Rajni dr. Joško Tischler, sam eden prvih izgnancev, je večkrat pripovedoval, da je videl zemljevid tako imenovane „nove Koroške“, kamor so hoteli nacisti izgnati kakih 50.000 prebivalcev Koroške — slovenskih seveda. Nekje v Ukrajini in južni Rusiji naj bi bila ta „nova Koroška“. Zgodovina se je obrnila tako, da nacisti svojih načrtov niso mogli uresničiti. Nemčija je utrpela popoln vojaški poraz. Izgubila je širna ozemlja na vzhodu, nacisti so v zadnji posledici pripravili milijonom svojih nemških ljudi tisto, kar so hoteli pripraviti in so pripravili drugim — smrt, izgon, izgubo domovine.

Ni tu primerni kraj za matematično obračunavanje. Zločina in kazni tu ni mogoče položiti na isto tehtnico. Kar se je zgodilo, je bilo kruto dosti, da bi moralo postati nauk poznejšim rodovom.

Usoda koroških slovenskih izgnancev je bila tesno povezana z usodo

Njim v spomin — nam v opomin

vseh slovenskih izgnancev in s tem z usodo celotnega slovenskega naroda. Takratni oblastniki so mu namenili pogin. Strahotna ironija je, da — morda bom zdaj zapisal nekaj pohujšljivega, morda bogokletnega, a na žalost je resnično, o tem se lahko vsakdo pričla dan na dan — danes potomci marsikaterega izgnanca, partizana, mogoče tudi kake žrtve nočejo več biti Slovenci, se slovenstva, žrtve in smrti svojih prednikov celo sramujejo. Torej le zmaga Hitlerja, Himmlerja in njegovih somišljenikov? Pa se barajmo, koliko smo mi Slovenci sami to zakrivilili. Ali nismo marsikaterega izgnanca pa bora in še koga sami odbili? Kmalu bo ca 40 let od konca druge svetovne vojne, bo 40 let od tega, ko je rajni dr. Joško Tischler pripeljal izgnance nazaj na Koroško. Kaj nam še vse to pomeni, razen da rečemo „Slava jim“ in „Slava njihovemu spominu“. Tudi z bobnečimi frazami, s pretresljivimi govori in podobnimi stvarmi ne bomo mogli poravnati dolga. Ne moremo tega položiti na isto tehtnico.

Naša družina ni bila izseljena. Bila je sicer na seznamu, a je akcijo prehitel čas, kakor se temu pravi. Hodila pa je v šolo v Št. Primož skupaj z izseljenici; tudi s takimi, ki so jih nacisti prese-lili na domove slovenskih izseljencev. Ni bilo sovraštva med enim pa drugi-

Zvezni predsednik Kirchschräger na obisku v Jugoslaviji:

manjšine so obogatitev

„Naše ljudi posebno zanima, kako sta zasigurana enakopraven položaj ter svoboden razvoj slovenske in hrvaške narodne skupnosti v Avstriji.“ To je včeraj zvečer izjavil predsednik predsedstva SR Slovenije, Viktor Avbelj, ko se je vče-

Predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, ki je povabil dr. Kirchschrägerja v Jugoslavijo, je v svoji zdravici avstrijskemu gostu poudaril pomen celovite izpolnitve člena 7 in govoril o manjšini kot subjektu, ki ima pravico, da se za-

Predsednik predsedstva SFRJ je sprejel avstrijskega zveznega predsednika dr. Rudolfa Kirchschrägerja

raj v Ljubljani javno pogovarjal skupno s članico predsedstva SRS in predsednico Republiškega sveta za mednarodne odnose Vido Tomšičevo in predsednikom izvršnega sveta SRS Zemljaričem ter s zveznim predsednikom dr. Kirchschrägerjem ob priliki njegovega tridnevnega obiska v Jugoslaviji. Nadalje je zahteval glede reševanja člena 7 Avstrijske državne pogodbe konkretne korake in sicer v dialogu in sporazumu z neposredno prizadeto manjšino. Konkretno zahtevo pa je izrazil „ravno zato, ker smo si najbližji sosedje“. Kirchschräger se je temu stališču pridružil s tem, ko je dejal, da je treba govoriti o konkretnih vprašanjih, ker le taki pogovori omogočajo boljše medsebojne odnose. Večkrat pa je tudi poudaril, da se ne spušča več v zgolj-pravno argumentacijo; njegovo prepričanje je namreč, da zahteva pozitiven razvoj manjšine dodatno zaščito.

mi, vsaj takrat ne, po grozotah druge svetovne vojne. Vse je bilo še srhljivo živo v spominu.

Pravijo, da se je treba iz zgodovine učiti in naučiti. Osnovni pogoj temu pa je, da zgodovino tudi dobro poznamo, takšno, kakršna je, resnično, brez od-bitkov in brez propagandnih primesi.

Jože Wakounig

Na splošno je treba reci, da je bil naš problem na tem državnem obisku zelo prisoten, zlasti v Ljubljani, ker je bilo govora večinoma o nerešenem vprašanju člena 7. Na tiskovni konferenci dr. Kirchschrägerja včeraj dopoldne v Beogradu, se je npr. pozanimala zastopnica španske agencije za našo vprašanje. Pojavila se je med drugim tudi zahteva po dialogu med manjšino in avstrijsko vlado. Ali bo kancler Kreisky zdaj le povabil manjšine na razgovor? Pravijo, da namerava kancler povabiti Slovence v prvi polovici maja.

Večkrat se je tudi omenila politika „majhnih korakov“. Vprašanje je le, kako majhni so ti koraki oz. kdaj bo prišlo, kot je poudaril Viktor Avbelj, do konkretnih korakov? Zastopnik NT je tozadevno vprašal tudi ministra Pahra, le-ta pa ni vedel drugega povedati, kot se skli-

cevati na abiturientski tečaj (glede nadaljnjih korakov je dobesedno rekel: „das weitere werden wir sehen“). Predstavniki Avstrije in Jugoslavije (dr. Kirchschräger je sprejel še predsednika zveznega izvršnega sveta Djuranoviča) so ugotovili prijateljske odnose zaupanja in razumevanja med obema državama. Dr. Kirchschräger: „V bodoče naj ne iznašamo nesoglasja v javnosti, temveč se prej med seboj pomenimo o odprtih vprašanjih, ki kljub prijateljskim odnosom obstojajo med obema državama“.

Novi avstrijski ataše za tisk in kulturo v Beogradu, naš rojak dr. Zdravko Inzko, je odlično oskrboval navzoče avstrijske novinarje.

Danes je zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschräger odpotoval v Zagreb.

Poroča Janko Kulmesch

FUENS — položaj narodnih skupnosti ni rožnat

Od ponedeljka, 5. 4., pa do 9. 4. je bil v Burg-Reulandu (Vzhodna Belgija, kjer živi nemška narodna skupnost) letošnji velikonočni seminar mladinske FUENS. Seminar je pripravila mladinska sekcija PDB (Partei der Deutschbelgier), udeležile so se ga mladinske organizacije različnih evropskih narodnih skupnosti. Osrednja tematika seminarja je bila socialna struktura posameznih narodnih skupnosti. Ker pa je samostojnost na tem področju zelo slabo razvita, so osvetlili posamezni referenti položaj svojih narodnih skupnosti iz različnih vidikov. Prireditelj, mlada PDB je orisala položaj nemške narodne skupnosti, ki po reformi Belgije leta 1970, ko je bila država razdeljena na tri kulturne skupnosti — Flame, Valone in Nemce — ni dosegla iste samostojnosti kot pa ostali dve skupnosti.

Zastopnik mladinske sekcije Slovenske skupnosti je nakazal boj Slovencev v Italiji za globalno zaščito, zastopnik Koroške dijaške zveze pa je informiral zbrane o posledicah zakona o narodnih skupnostih iz leta 1976 in podrobno nakazal ozadja ter trenutno si-

tuacijo okoli dvojezičnih napisov v žitajski ljudski šoli.

Seminar je ponovno pokazal, da je sklep, sprejeti tudi zastopnike eksilnih organizacij, bil narobe in občni zbor je odločil, da v bodoče FUENS ne bo več sprejemala eksilnih organizacij kot članice. Izkazalo se je, da te eksilne organizacije, kot na primer Kosovarji, niso pripravljene, se informirati o problemih drugih narodnih skupnosti.

Na občnem zboru je bilo izvoljeno novo predsedstvo mladinske sekcije FUENS. Nova predsednica je zastopnica Frizov, Franc Wakounig je prvi podpredsednik, zastopnik Alzačanov je drugi podpredsednik, zastopnik belgijskih Nemcev pa bo kot doslej vodil tajniške posle.

Ponovno je to evropsko srečanje narodnih skupnosti pokazalo, da nobena od narodnih skupnosti nima popolne enakopravnosti, da je večinoma opažati nazadovanje enakopravnosti in da kljub različnim življenjskim pogojem posameznih narodnih skupnosti, le te hočejo delovati za svoj razvoj in da hočejo biti dejavnik miru in človečnosti v današnjem svetu.

Piše
Franc Wakounig

„Kolikor znaš, toliko veljaš“, tako pravi stari, a še zmeraj sodobni slovenski pregovor. Podobne pregovore imajo tudi drugi narodi. Ta stara modrost ima svojo posebno težino prav na šolskem področju — saj je znanje v bistvu edino, česar človeku nihče ne more vzeti, ga tega oropati. Znanje pa je vrednost, ki ni podvržena inflaciji, saj se vedno znova obrestuje in množi. Starši šolobveznih otrok naj jim zato skušajo posredovati in nuditi širšo in bogatejšo izobrazbo. Svet je danes, tako pravimo, vedno manjši. Znanje jezikov, ne glede na številčnost naroda, je in bo še bolj predpogoj miru in zblizovanja med narodi, baza in temelj prijateljstva ter boljšega spoznanja. Dokler bodo ljudje med

ne grupacije ter tudi posamezne osebe pa hočejo ljudem na Koroškem vcepiti v glavo, da je znanje enega jezika dovolj — mišljena je seveda samo nemščina. Hkrati pa trdijo, da slovenščino govori tako malo ljudi, da se je ne splača govoriti, kaj šele učiti. Tem ljudem, tem grupacijam in organizacijam bodi povedano, da je tako mišljenje in prepričanje milo rečeno — nazadnjaštvo. Tako mišljenje in prepričanje rodi sovraštvo do drugih narodov in netoleranco do drugačemišlečih. Najbolj grozovit sad takega prepričanja in mišljenja smo koroški Slovenci doživeli na lastni koži — spomnimo se izseljevanja pred štiridesetimi leti in ko so po naših vaseh viseli plakati „Kärntner

Prijavite otroke k dvojezičnemu pouku

seboj, pa čeprav v različnih jezikih, mogli govoriti, bodo našli skupno pot.

Znanje in obvladanje več jezikov je lahko samo pozitivno, bodisi pri iskanju dela ali pri stikih na mednarodni ravni. Prav ljudje, ki obvladajo več jezikov, so povsod zaželeni. Tega vsakemu, kolikaj uvidevnemu zemljanu ni treba posebej utemeljevati. Mi, koroški Slovenci že od mladih nog govorimo dva jezika in tega smo veseli. Znanje dveh jezikov pa moramo posredovati tudi otrokom.

Znanost je dokazala, pa tudi vsakdanje življenje, da se prav otroci zlahka in skoraj mimogrede naučijo dveh ali več jezikov. Nujno pa je potrebno, da se otrok poleg narečja nauči tudi pismenega jezika, kajti le tako bo imel dostop do kulturne zakladnice svojega naroda in se bo mogel laže uveljaviti. Osnovo tega znanja mu nudi šola.

Gotove, slovenski narodni skupnosti nenaklonjene in skoraj sovražne

sprich deutsch, die Sprache ist Ausdruck deiner Gesinnung!“ Takega mišljenja in prepričanja pa na Koroškem ne potrebujemo več.

Najnovejša gonja vseh domovinskih služabnikov proti dvojezičnemu pouku in proti slovenskim učiteljem prihaja iz tega zatohlega in zasmrjenega mišljenja. Njen namen je ustrahovati starše, da ne bi nudili svojim otrokom izobrazbe tudi v materinem jeziku. Dragi starši, ne pustite se zbegati od teh krivih prerokov. Vaši otroci vam bodo slej ko prej hvaležni. Povejte tudi svojim sosedom, prijateljem in znancom, naj odprejo svojim otrokom horizont in jim nudijo znanje, ki bo otrokom samo v prid.

Zatorej dajmo mladini možnost vsesplošne izobrazbe in vsestranske informiranosti, za katero je v naši deželi predpogoj znanje obeh deželnih jezikov — slovenskega in nemškega.

Dva je več kot ena!

Avstrija slabo informirala OZN

Odbor OZN je na svojem letošnjem zasedanju v Ženevi ponovno razpravljal tudi o tem, kako Avstrija izpolnjuje svoje dolžnosti napram manjšinam v svoji državi. Člani odbora OZN so stavili predstavniku avstrijske vlade vprašanja, ki za njega prav gotovo niso bila prijetna. Tako je moral odgovoriti na vprašanja, zakaj vladi ni uspelo ustanoviti sosvetov za Hrvate, Slovence in Čehe. Prav tako je člane odbora zanimala šolska reforma in ali je Avstrija upoštevala tudi interese manjšin. In končno je moral avstrijski predstavnik odgovoriti tudi na vprašanje, kako satlišče zastopa avstrijska vlada v vprašanju otroških

Odbor OZN se je prav posebno zanimal za sosvete, ki jih je avstrijska vlada svojčas imenovala, kot največja pridobitev za manjšine. Navzoče je zanimalo tudi dejstvo, da je bil doslej osnovan le sosvet za madžarsko narodno skupnost in zakaj se ostale manjšine tako upirajo sosvetom. Bolgarski

zastopnik se je čudil, zakaj v novem poročilu Avstrija ni informirala tudi o stanju sosvetov. Splošno je odbor OZN kritiziral poročilo avstrijske vlade o manjšinski problematiki.

Predstavnik avstrijske vlade Berchtold je na vsa vprašanja odgovarjal zelo „splošno“. Tako je dejal, da avstrijski vladi doslej še ni uspelo ustanoviti sosvetov z ostalimi narodnimi skupnostmi v državi. Na vprašanje, kako se obnese sosvet, ki ga je sprejela madžarska narodna skupnost, je odgovoril le, „da je vlada dobila globlji vpogled v položaj te narodne skupnosti ter — sosvet je forum diskusije.“

Da pa bi s sosveti vlada dosegla kakršne koli rezultate, o tem avstrijski predstavnik ni govoril.

Razprava pred odborom OZN za odpravo rasne diskriminacije je jasno potrdila pravilnost stališča koroških Slovencev, ki se odločno upiramo „rešitvi“ člena 7 ADP na podlagi sosvetov.

Steyr: produkcija orožja: gospodarski samomor (Karikatura: Kurier)

Manjkajo gospodarski kadri s srednjo izobrazbo

Potreba po dvojezičnih kadrih je brezdvomno dana

Mednarodni forumi in organizacije, ki se bavijo s svetovnimi gospodarskimi problemi, menijo, da bo moral vsak v svojem življenju najmanj enkrat menjati svoj poklic. Današnji čas zahteva torej človeka, ki se zna takoj prilagoditi spremenjenim razmeram. „To pa zahteva obsežno splošno izobrazbo,“ je poudaril vodja slovenskega abiturientskega tečaja v Celovcu, mag. dipl. trg. Franc Brežjak v pogovoru z NT in SV. „Dobra splošna izobrazba pa ni možna brez dodatne gospodarske izobrazbe, ki nudi človeku širši pogled na dogajanja v družbi.“

To je že pred leti uvidelo vodstvo Slovenske gimnazije, ker naši dijaki na Slovenski gimnaziji ne morejo dobiti potrebne dodatne gospodarske izobrazbe, vrhu tega postaja vstop po maturi takoj v službo čedalje težji. Vodstvo Slovenske gimnazije je zaprosilo ministrstvo za dovoljenje, da bi na gimnaziji uvedli razrede z gospodarsko usmeritvijo. Ministrstvo je to odklonilo, začeli pa smo lansko leto z enoletnim abiturientskim tečajem (mag. dipl. trg. Brežjak).

Na Koroškem je dijakom, ki pripadajo večinskemu narodu, na razpolago 8 trgovskih akademij in ena večerna trgovska akademija, skupno torej 9 akademij. Poleg tega se še vpiše 80-100 dijakov na trgovskih akademijah za abiturientski tečaj. Na vsak način je dejstvo, da obiskuje poklicno-izobraževalne šole (berufsbildende höhere Lehranstalten), to so trgovske akademije, HTL in HBLA več dijakov kot pa višje stopnje gimnazij.

Številke, ki povejo vse

In kaj pomenijo te številke za nas koroške Slovence? Mag. dipl. trg. Brežjak: „Pred 25-imi leti, ko se je začel pouk na Slovenski gimnaziji, je odprla na Koroškem še druga trgovska akademija svoja vrata, namreč v Beljaku. Danes jih imamo že devet. Podoben razvoj velja za abiturientski tečaj. Z drugimi besedami: razvoj gre v smer gospodarske šole oz. izobrazbe, katere cilj je, pripeljati dijake do tega, da zna opazovati gospodarske pojave in da je usposobljen za pravilno ukrepanje (Erziehung zum wirtschaftlichen Denken). Ker pa koroški Slovenci na žalost nimamo trgovske akademije, naj obiskuje čim več dijakov, ki so zaključili

gimnazijo z maturo, enoletni abiturientski tečaj.“

Tedenski urnik, ki šteje 38 ur, izgleda takole:

organizacije in poslovanje podjetij	7 ur
specialna veda o organizaciji in poslovanju	3 ure
računovodstvo	8 ur
nacionalna ekonomija	3 ure
pravo in sociologija	3 ure
stenotipija	5 ur
matematika	4 ure
blagoznanstvo	2 uri
EDV	3 ure

Kot se vidi, gospodarska izobrazba ne vsebuje samo stroje-pisja ali knjigovodstva (za to je predvidenih samo 13 ur tedensko). Abiturientski tečaj vsebuje predvsem predmete, ki so lahko tako tistim, ki mislijo po zaključku tečaja študirati naprej, kot tudi tistim, ki hočejo vstopiti takoj v službo, v veliko korist. Pa tudi tistim, ki so zaključili študij, pa ne dobijo takoj službe. Mag. dipl. trg. Brežjak: „Že 25 let posredujem gospodarsko izobrazbo, poučeval sem že več tisoč dijakov, in vsak, ki sem ga srečal, pravi, da je vesel, ker je ubral to pot. Znajo spisati prošnjo, izpolniti formularje, pomagati pri davčni izjavi (Steuererklärung) — da navedem samo nekaj koristi, ki jih imajo absolventi gospodarskih šol ali abiturientskega tečaja.“

Kot je razvidno z urnika abiturientskega tečaja, predstavlja delo na komputanju (EDV) poseben predmet, kjer se dobi splošen pregled v sestavi programov in kjer se dijaki učijo, kako se programira. Poleg tega imajo dijaki možnost, v okviru računovodstva delati s komputerm. Zakaj to omenimo? V bodoče se bo delalo s komputerm še več. „Ne bo minulo 10 let,“ tako mag. dipl. trg. Brežjak, „ko bodo delali s komputerm zdravniki, advokati in ne vem kdo še. Po vsej verjetnosti tudi učitelji: na naši šoli že sestavljajo urnik s komputerm.“

Za tiste, ki ne nameravajo študirati

Kakšne možnosti imajo tisti, ki se po zaključku abiturientskega tečaja ne nameravajo vpisati na univerzo?

Da navedemo samo nekaj primerov, kjer še iščejo absolvente abiturientskega tečaja:

- dobijo srednje ali višje kvalificirano službo na banki;
- dobijo srednje ali višje kvalificirano službo v industrijskih podjetjih (v nabavi, prodaji, kalkulaciji ali glede vodenja podjetja);
- zaposlitev v trgovini (v nabavi,

KSŠ na Dunaju obiskal NSKS

V petek pred veliko nočjo je sprejel predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc zastopnike Kluba slovenskih študentov na Dunaju na razgovor, ki je običajno vsako leto po izvolitvi novega odbora KSŠD. Klub so zastopali poleg predsednice Maje Haderlap še odbornici Aleksandra Pradeto in Liza Hedenig ter odbornika Lipej Ogris in Marjan Jelen. Navzoči pa so bili tudi član predsedstva NSKS Karel Smolle, poslovodeči tajnik Franc Wedenig, urednik NT Janko Kulmesch in tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer.

Predsednik dr. Matevž Grilc je osvetlil sedanjo situacijo slovenske narodne skupnosti, ki da se v zadnjih letih ni bistveno spremenila, oziroma da je slej ko prej kritična zaradi nespremenjenih stališč strank in vlade od sprejema sedmojuljske zakonodaje naprej. Je pa predsednik opozoril na zadnja leta vedno bolj živahno kulturno dejavnost koroških Slovencev, kar daje pogum tudi za nadaljnje narodnopolitično delo posameznikov in organizacij. Grilc je poudaril potrebo po močnejšem vključevanju študentov v delo organizacij, s čimer bi se tudi v organizacijah lahko marsikaj spremenilo na boljše.

V zvezi s predstavitvijo težišč delovnega programa KSŠD je predsednica M. Haderlap lahko ugotovila, da se študentje pravzaprav konkretno vključujejo v narodno — in kulturnopolitično delo na Koroškem, saj sodelujejo v solidarnostni akciji za podporo ravnatelja žitrajške ljudske šole glede dvojezičnih napisov (zbrali so že nad 1000 podpornih izjav) in imajo sploh namen se posvetiti problemom dvojezičnosti v šoli. V načrtu imajo prezentacijo razstave slik in dokumentov o prgranstvu in uporu koroških Slovencev na dunajski univerzi. Klubaši sodelujejo tudi v mirovnem gibanju in sopripravljajo velik pohod 15. maja na Dunaju, tedaj naj bi prišlo na Dunaj tudi čim več Slovencev s Koroške. Študentje imajo nadalje v načrtu uprizoritev igre, s katero hočejo gostovati v počitnicah na Koroškem. Poleg tega dela bodo tudi še organizirali razna predavanja in diskusije.

Predstavnik KSŠD in NSKS so se po izčrpnem pomenku dogovorili za pogostejše stike in rednejšo izmenjavo mnenj in informacij.

prodaji, zastopstvu zunanje trgovine);

— v javni upravi (občine, okrajno glavarstvo, deželna vlada, finančni urad, pošta, bolniška blagajna itd.);

— turizem, hotelske recepcije, potovalni uradi (Reisebüro).

In kakšni so izgledi, dobiti službo? Mag. dipl. trg. Brežjak: „Letos obiskuje slovenski abiturientski tečaj 13 dijakov. Tisti, ki ne bodo šli študirati, bodo dobili vsi službo.“

Prijavite se k abiturientskemu tečaju!

Nam koroškim Slovincem manjkajo gospodarski kadri, predvsem kadri s srednjo izobrazbo. Potreba po takšnih kadrih, ki obvladajo oba deželna jezika, pa je brez dvoma dana. Mag. dipl. trg. Brežjak: „Na oglase v časopisih se navadno Slovenci ne javijo.“ Znatno del gospodarstvenikov, ki imajo v koroškem gospodarstvu važne pozicije, prihaja iz slovenskih oz. južnokoroških družin. Niso pa obiskovali slovenskih gospodarskih šol. Nevarnost, da se odtujijo narodu, je temu primerno velika. Z obiskom abiturientskega tečaja se da ta nevarnost vsaj nekoliko zmanjšati. Se tega naši dijaki, starši in učitelji tudi dovolj zavedajo?

Koroški dnevi 82: pogledi — vpogledi

Kaj je AFS?

Avstrijska AFS z izmenjalnimi programi za socialno in medkulturno učenje, je splošno priznana in strankarsko nevezano društvo, ki že več kot 20 let deluje v mednarodnem mladinskem gibanju. Društvo posreduje letna in poletna bivanja v 60 deželah in sodeluje pri novih načinih izmenjave (glej „Koroški dnevi“). AFS podpira Zvezno ministrstvo za pouk in umetnost.

Tudi za letos išče AFS gostoljubne družine. Kdor hoče sprejeti inozemskega mladince, mladinko, (16—18 let) za poletje ali pa za celo leto, naj se obrne na naslov: **AFS-Österreich, Maria-Theresienstraße 9/3, 1090 Wien-Dunaj, tel.: 02 22 / 34 - 78 56**

„Kärntner sein, das ist schon schwer, Slowene sein, dagegen noch mehr“

„Teško je že biti Korošec, še težje pa je biti Slovenec“

Na cvetno soboto so prišli. Prepoteni, utrujeni, in malo tudi razburjeni. Vsi svetniki, kaj pa že vemo o koroških Slovencih. Tu je bil nekoč neki ortstafelsturm, verjetno tako majhna vojna čepov. Vsekakor sem radoveden, kakšni so. To je nič drugega, kot v avto in v Št. Jakob. „Dunajčani so tu,“ so ljudje odslej pravili, če je drvel beli VW-bus po Rožu. Beli vihar! Marsikateri pešec si je v zadnjem hipu odstranil celo kožo.

Isto popoldne že je bilo v farmem domu v Št. Jakobu uvodno predavanje dveh asistentov celovške univerze. Pojme kot „vindišar“, „zaveden Slovenec“, „asimilacija“ smo prvič čuli. „Povsod te preklemane tujke“ si mislijo nekateri, ampak zanimanje je tu.

Zvečer razbija srce. K družinam gremo. Franc z Bistrice je naš vodič. Vsaj nekdo, ki se spozna. Hitro in brez solza je vse za nami. Odpiranje in zapiranje vrat, kovček hitro sparnamo in že gre pot naprej. Samo pri Gabrijelu v Lešah se je nekaj zataknilo. Brez žganja lesa ni odprta. Na zdravje!

Teden je zelo natrpan. V ponedeljek „romamo“ k neki kapelici. Zanimiva procesija. Domačini spredaj stopajo odločno in od zadaj pa piskajo meščani.

Literarni večer v Bilčovsu v torek zvečer, srečanje z dvema zastopnikoma slovenske literature. To je ponoven višek. Najprej Gustav Ja-

Letos spet je okoli 20 mladih študentov iz vseh strani imelo možnost, da preživijo velikonočne praznike pri slovenskogovorečih družinah južne Koroške. Bolj točno povedano, to so bile vasi Bistrica, Bilčovs in Št. Jakob v Rožu, ki so letos med 3. in 12. aprilom doživele invazijo AFS.

„Koroški dnevi“ so iniciativa AFS, organizacije za izmenjavo mladine. Njen cilj je, da približa mladini iz vseh delov Avstrije slovensko kulturo.

Leta 1979 so bili prvič KD in od tedaj naprej so redno. V krogu družin, pri delu v kmetijstvu družine, dnevno delo z razgovori in diskusijami dobijo mladinci prvi vpogled v problematiko dvojezičnega področja.

KD naj bi bili začetek spoznavanja kulturne in politične problematike manjšine. To ne pomeni ustvarjanje front, ampak najprej poslušati in tako skušati razumeti.

nuš, hladno umirjeno, nato Janko Messner. Proti polnoči je nenadkriljiv. Recitira, svari, molči. Vse ga napeto poslušajo, celo klavir.

V nedeljo zvečer je zaključek v Št. Jakobu. Šentjakobski kaplan spravi vse v smeh. Njegova pantomima je enkratna.

Roland Krist je bil gost družine Janežič v Lešah

Vsem je najbolj ugajala agapa v sredo v Št. Jakobu. Dvorana je polna mladine. Najprej je mladinska maša, nato premišljevanje, petje, potem pa majhni diskusijski krožki. Občasno so zelo živi. Zavedni Slovenci v razgovoru s tistimi, ki „čutijo nemško“. Dobili smo sliko o napetosti, ki dela pod površjem. Si „Nemec“, si „Slovenec“? A tako, Dunajčan.

Teden se hitro nagiba h koncu. V četrtek obisk v Celovcu, pri KHD-ju v Gasometerci. Na žalost jih ni bilo doma. Sedaj nam očitno samo še „Ruf der Heimat“ more dati prave smernice.

In končno v ponedeljek, poslavljanje. Zopet pripelje VW-bus. Za solze ni več časa. „Koroški dnevi“ so nam veliko podarili. Najmanj nekaj kilogramov in pa spoznanje, da „manjšinska problematika“ le ni „zabita ideja“ nekaterih skrajnežev. To je več. Mi smo se med seboj malo „povohali“, malo bolje spoznali. Na žalost je bilo malo časa, po velikonočnem žegnu moramo sedaj prebaviti še naše vtise.

Ostane pa občuteno neugodje. To je dejansko groteskno stanje, da moraš svojo identiteto zmeraj zatajiti. Priljubljen argument gotovih ljudi je: „Ti govoriš samo vindišarščino. Ti ja nisi več Slovenec.“ Potemtakem bi jaz ne smel več biti „Avstrijec“, kajti na žalost mojega „dunajskega prizvoka“ ne morem zatajiti.

Gotovo se bodo našli ljudje, ki nam bodo očitali pristranskost. Tem je treba odgovoriti: Vselej smo skušali položaj na dvojezičnem ozemlju spoznati z obeh strani. Z razgovori, diskusijami, z lastno iniciativo. Povabili smo zastopnike obeh strani. In končno: napačno je, če nekdo zamenja pristranskost s „konkretnim stališčem“. In to je vsak zase napravil.

Sedaj nekaj vtisov:

Gabriele (22) z Dunaja: Očarala me je gostoljubnost družin. Na začetku je vse bilo tako nedolžno. Pranganje na cvetno nedeljo, dvojezična maša. Pozneje pa sem

Mladinci so se počutili med Slovenci kot doma

spoznala, da so pod površino še napetosti.

Barbara (17) iz Gradca: Ugajalo mi je, kako družine harmonirajo in kako se razumejo otroci. Presenetilo me je zanimanje mladine za vero in da so že večkrat nekaj podvzeli.

Michael (20) z Dunaja: V ostalih zveznih deželah je dostikrat tako, da o življenju ne-nemškogovorečih Avstrijev ni znano. Obveščevalna sredstva so koroške Slovence, ki hočejo svoje pravice, prav rada predstavila kot „hudobneže in nemirneže“. Zato je po moje važno, da se tu informiramo o položaju koroških Slovencev. Poseben socialni fenomen je na Koroškem vztrajanje na nemškem jeziku. Če si Slovenec, dostikrat nimaš možnosti, da v družbi napreduješ. Če je Slovenec asimiliran, se hoče profilirati s skrajnim nemškutarstvom kot 200% Nemec. (Ima to kaj opravka z nadkompenzacijo?)

Marianne (19) z Dunaja: Ljudje, ki sem jih srečala tukaj, so bili prijazni, zgovorni, odprti in posebno gostoljubni. Rada bi spet prišla.

Michael (20) iz Kapruna: Med koroškimi Slovenci in nami je samo ena velika razlika: oni obvladajo dva jezika, mi pa ne.

Bettina (22) z Nižje Avstrije: Poseben vtis je name napravila agapa, ne samo navzven. Tu sem zelo močno občutila voljo do skupnosti. V molitvi in petju nismo bili razdeljeni na Slovence in Nemce, ampak bili smo ljudje...

Brigitte (20) z Dunaja: Davno premalo sem smela delati (meni so prav prizanesli). Pa vendarle tako rada delam.

Veronika (16) iz Salzburga: Govorila sem z nekaterimi slovensko-zavednimi ljudmi. Včasih sem imela občutek, da so me enostransko informirali. Sem proti vsakemu nacionalizmu.

Micka (16) iz Bilčovsa: V družbi mladine je bilo prijetno. Z AFS-študenti sem se dobro razumela in sem imela občutek, da se odkrito zanimajo in me tudi razumejo. Morda smo se premalo bavili s problematiko.

Heike (17) iz Zgornje Avstrije: ... v cerkvi sem videla, kako govori brez pridržkov slovensko in nemško. In to naj splošno ni mogoče? Nimamo pravice, da narod zaradi njegovega jezika, pokolenja in tradicije zatiramo...

Roland (20) z Dunaja: Pri moji družini sem se prav dobro počutil, od jutra, ko sem zvozil gnoj pa do večerne mavžne. Čas pa je bil prekratek, da bi dobil dejansko pregled.

To so bili „Koroški dnevi“: na koncu še velika „HVALA“ vsem gostoljubnim družinam, ki so imele z nami toliko opravkov. Pred zaveso pa naj stopijo: kaplan Janez Tratar iz Št. Jakoba, Mihi Mischkulnig iz Bilčovsa in Stanko Inzko z Bistrice. Vsi so pripomogli, da so „Koroški dnevi“ bili veliko doživetje. Srečno!

Roland Krist

Krščanska kulturna zveza v Celovcu in Slovensko kulturno društvo v Globasnici

vabita na

DRUŽINSKO PETJE

v nedeljo, 2. 5. 1982
ob 14.30 uri
pri ŠOŠTARJU
V GLOBASNICI

(Pri Hartmanovih v Libučah)

Nastopajo družine z Zile,
iz Roža in Podjune.

Povezuje: dr. Ludvik Karničar

Rojaki, ne zamudite te edinstvene
prilike in pridite v Globasnico!

Na poslovičnem večeru so udeleženci „Koroških dni 82“ pokazali, kaj znajo

PRIREDITVE

Igra

„KASTELKA“

Priveditelj: SPD „Radiše“ na Radišah

Kraj: Kulturni dom na Radišah

Čas: sobota, 24. 4. 1982, ob 20. uri

Nastopa: Dramska skupina kulturnega društva Brezje.

Slovensko kulturno društvo v Globasnici in Krščanska kulturna zveza v Celovcu

vabita na

„DRUŽINSKO PETJE“

v nedeljo, 2. 5. 1982, ob 14.30 uri pri Šoštarju v Globasnici. Nastopajo družine z Zile, Roža in Podjune.

Povezuje: dr. Ludvik Karničar Rojaki, ne zamudite te edinstvene prilike in pridite v Globasnico!

„ROŽ, PODJUNA, ZILA“ — barvni video-film „Koroških kulturnih dni v Ljubljani“

Priveditelj: SPD „Kočna“ v Svečah

Kraj: pri Adamu v Svečah

Čas: nedelja, 18. aprila ob 18. uri

Ob štiridesetletnici nasilne izselitve vabimo na

SPOMINSKO RAZSTAVO O IZSELITVI KOROŠKIH SLOVENCEV.

Razstava ostane odprta za ogled do petka, 16. aprila 1982, od 13.30 do 17. ure in v nedeljo, 18. aprila 1982, od 12. do 14. ure.

Koroška dijaška zveza in Zveza slovenske mladine v Celovcu pozivata na

POHOD ZA MIR

v Celovcu, 23. aprila 1982, in

na DEMONSTRACIJO ZA MIR IN RAZOROŽITEV

na Dunaju, 15. maja 1982.

Skupen odhod, skupinski prevoz, prijave so možne v KDZ-klubu in pri ZSM (0 42 22/32 5 50)

SPD „Srce“ v Dobrli vasi vabi na dvojezično kulturno prireditev

„DEŽELA OB DRAVI“

v soboto, 24. 4. 1982, ob 20. uri v avli glavne šole v Dobrli vasi.

Nastopajo: Grenzlandchor Arnoldstein — vodi Grete Komposch, Mešani zbor SPD „Danica“ — vodi Hanzi Kežar, Mešani zbor SPD „Srce“ — vodi Albin Krajnc.

Uprizoritev drame

„MLADOST PRED SODIŠČEM“

Priveditelj: SPD „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni

Kraj: Kulturni dom „Danica“ v Št. Primožu

Čas: sobota, 17. 4. 1982, ob 20. uri

Gostuje: igralska skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple

SPD „Bilka“ v Bilčovsu

vabi na

70-LETNICO OBSTOJA

v soboto, 24. 4. 1982, ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

Glasbena šola na Koroškem vabi na

JAVEN NASTOP,

ki bo v sredo, 28. 4. 1982, ob 19.30 uri v modri dvorani Doma glasbe v Celovcu.

Nastopajo: učenci posameznih podružnic Glasbene šole na Koroškem.

SPOMINSKA SLOVESNOST ob štiri-desetletnici pregnanstva in upora

Priveditelj: SPD „Jepa-Baško jezero v Ločah

Kraj: Pušnik v Ločah

Čas: sobota, 17. 4. 1982, ob 20. uri

Na sporedu: predavanje z diapozitivi, recitacije, kulturni spored glasbenikov našega društva.

Št. Primož

Iz šentviške okolice smo zadnje čase zelo pogosto potovali v druge kraje, vendar domačega občinstva nismo zanemarili. Med drugim je naš pevski zbor sodeloval 6. marca v Cankarjevem domu v Ljubljani pri reviji „Rož — Podjuna — Zila“, nadalje so naštudirali naši mladi igralci z režiserjem Silvom Ovsenkom veseloigro „Študentje smo“ in sedaj gostujejo po naših odrih, 13. marca so igrali na Visokem pri Kranju, zadnji ponedeljek pa v Železni Kapli in na Brnci. 27. marca, ko je obiskal naš državni predsednik dr. Kirchschräger s svojo ženo Tinje, mu je naš zbor zapel dobrodošlico, predsednik Stanko Warkounig pa mu je izročil za spomin ploščo in kaseto. Teden navrh pa smo imeli v Kulturnem domu v gosteh prijateljski mešani zbor Krka iz Novega mesta. S tem zborom imamo že dolga leta prijateljske zveze in Novomeščani so nam vrnili obisk. Zbor šteje danes 35 članov in ga vodi prof. Franci Može. Zborov repertoar je zelo obširen. V pozdrav je zapel domači pevski zbor pod vodstvom Hanzija Kežarja, spored pa je povezoval Staša Vovk.

Pevci so bili gostje naših pevcev in po koncertu smo še dolgo poseleli, pokramljali in prepevali. Predsednik SPD „Vinko Poljanec“, Miha Kap, pa je odprl svojo recitatorsko skrinjico, da smo se vsi do solz nasmejali. V nedeljo, po maši smo gostom iz Novega mesta razkazali Podjuno, nato pa jih je čakala okusna južina.

Predsednik zbora Krka, Andrej Pepelko, se je zahvalil za prijateljsko vzdušje in podaril v imenu svojih prosvetarjev naši knjižnici vrsto zanimivih knjig. Hkrati pa je izrekel vabilo za obisk v Novem mestu.

V soboto, 17. 4. 1982, zvečer pa bo pri nas gostovala kapelška mladina z igrjo „Mladost pred sodiščem“.

Dobrla vas

V nedeljo, 28. marca, so dobrolski igralci v Kulturnem domu zaigrali dramatisirano novelo Josipa Jurčiča, „Domen“. V Domenu pisatelj razkriva posledice neenakopravne ljubezni med vaško lepotico Anko (Šturm Anica) in graščakom Sove (Butej Jozej). Zatajeni nezakonski sin Domen (Komar Pepelj) ne more postati zet bogatega kmeta Jurca (Prunč Jozej); ta ga zapodi od hiše, graščak pa ga hoče vtakniti v vojake. Ko Domen razkrije skrivnost svojega rojstva, nesrečno končajo Domenova mati Meta (Ferra Fani), Domen in graščak.

Domenova mati je podala svojo vlogo izredno prepričljivo. Omeniti je treba, da so igralci naštudirali igro v rekordnem času in so bili igri tudi jezikovno kos. Tokrat smo videli dosti novih obrazov, posebno iz Kazaz, Prible vasi in Metlove. Novi režiser, domačin Podrečnik Franc iz Dobrle vasi, pa je svoj režiserski krst prestal odlično. Povedati je še treba, da se je 17 igralcev zbralo na hip; v ostalih vlogah še nastopajo: Anže (Logar Franc), Jerica (Micka Hašej), Urh (Božič Franc), Krševan (Cunder Franc), Špilkin Jože (Martin Pandel), župan (Tinej Wastl), France, fant (Boris Šturm). Tenkorja, Skeneta, Golobeka ter biriče pa so igrali Podrečnikovi ter Bučovnikovi fantje in Karl Sekol.

V Kulturnem domu pa so Dobrolčani pred nedavnim nudili materam važen in informacijski sestanek: dr. Matjaž Sienčnik je predaval o otroških boleznih in seznanil navzoče s težavami v otroških letih. Zbralo se je nad 50 mater in dr. Sienčnik je odgovarjal po izčrpnem referatu na njihova vprašanja. V soboto, dne 24. aprila, ob 20.

Šentviški igralci so živi in prešerni študentje

uri pa bo v avli glavne šole v Dobrli vasi koncert pod geslom: Dežela ob Dravi — Das Land an der Drau“. Odbor SPD „Srce“ je za to prireditev pridobil znani zbor „Grenzlandchor Arnoldstein“ iz Podkloštra, vodi ga Grete Komposch ter Mešani pevski zbor SPD „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni, ki ga vodi Hanzij Kežar. Nastopil bo tudi MPZ „Srce“, vodi ga Albin Kranjc.

Po vsem tem lahko rečemo, da v Dobrli vasi slovenska kulturna dejavnost cveti in zato vsem čestitamo in kličemo: Po tej poti naprej!

Udeležene

Železna Kapla

Na velikonočni ponedeljek so igralci SPD „Danica“ gostovali v veseloigro „Študentje smo“ kar na dveh krajih. Dopoldan po maši so nastopili v kapelški farni dvorani, zvečer pa v kulturnem domu na Brnci.

V Železni Kapli so Daničani nastopili na povabilo SPD „Zarja“, ki je sama naštudirala igro „Mladost pred sodiščem“. Predsednik društva, Miha Travnik, je vse najbolj pristrčno pozdravil, tako tudi avstrijskega konzula v Ljubljani, Cirila Sterna, predsednika SPZ Valentina Polanška, novega predsednika SPD „Trta“ Mirka Ogrisa in mu je za predsedniško funkcijo zaželel veliko uspeha in društvu še nadaljne uspešno delovanje. Nadalje je poseben pozdrav veljal dr. Brumniku, predsedniku obirških prosvetarjev in vsem občinskim odbornikom. Miha Travnik je dejal, da je za veselo Veliko noč primerna vesela igra. Omenil je, da je prijateljstvo med kapelškimi in šentviškimi prosvetarji iskreno in globoko. Vsem nastopajočim in pa publiki je zaželel veliko uspeha in prijetnega počutja in z besedami — „to je naš šartil za Veliko noč“ je zaključil svoj pozdrav. Mladina iz Št. Vida je prevzela nato besedo na odru in kaj kmalu se je spleta nevidna vez smeja in zadovoljstva med publiko in igralci. Lahko rečemo, da je kapelška publika odigrala svojo vlogo prav tako odlično kot pa igralci na odru. To je verjetno dokaz, da je tam, kjer domače društvo vneta deluje in domači igralci sami naštudirajo igre, publika bolj razgibana kot drugje. Vendar naj to ne bo kritika na račun drugih občinstev.

Vabilo na otvoritev stalne razstave dokumentov

o dogodkih v obdobju NOB v Železni Kapli in okolici v obnovljeni Peršmanovi domačiji kot pomembnem spomeniškem objektu tega obdobja.

V nedeljo, 25. 4. 1982, ob 14. uri na kraju zločina nad Peršmanovo družino v Podpeci.

Zveza koroških partizanov

Št. Ilj

Na velikonočni ponedeljek zvečer je kapelška igralska skupina pod režiserskim vodstvom Poldeja Zundra igrala v farni dvorani v Št. Ilju igro „Mladost pred sodiščem“. Ta družbeno-kritična igra je navdušila gledalce že v Železni Kapli in pohvale niso bile nekaj iz trte izvitga. Tudi v Št. Ilju so Kapelčani navdušili občinstvo. Kritike gledalcev so tako glede izbrane igre kot tudi igranja bile pohvalne. Vsebinska igra, za tiste, ki igre še niso mogli videti, a si jo bodo zagotovo ogledali, je v nekaj stvkih sledeča: dogaja se na Nizozemskem v medvojni dobi. Mladotno dekle pride pred sodišče, ker je ubila človeka, zlaganega idola. V bistvu pa je dekle žrtev okolja in družbe in je njeno dejanje protest proti zlaganosti družbe.

Igra „Mladost pred sodiščem“ je nov oprijem na odrskem področju in je velik korak naprej k pozitivni in posodobitvi na odru. Poleg tega so Kapelčani s svojim nastopom v Št. Ilju imeli tudi premiero: prvič so tu nastopili. Igrali so na povabilo Katoliške prosvete Št. Ilj in Joži Mečina je vse, tako številno publiko kot kapelške prosvetarje pristrčno pozdravil.

Kdor si hoče igro ogledati, naj pride v soboto, 17. aprila, zvečer v Kulturni dom „Danica“ v Št. Primožu, kjer bodo Kapelčani na povabilo SPD „Danica“, predstavili „Mladost pred sodiščem“.

Sele

Igralci iz Šmihela, režiserka je Micka Demšar, so na velikonočni ponedeljek prišli v Sele in v tamkajšnji farni dvorani zaigrali komedijo okoli Florentinskega klobuka. Vseh vrst komplikacij se splete okoli tega klobuka, ki je skoraj dokument verodostojnosti in zvestobe, a ga ni in ni. Da se vsa zadeva dobro konča, se ravna jo igralci po motu: pomagaj si

DOM v TINJAH

V petek, 16. 4. 1982, ob 19. uri
INFORMACIJSKI VEČER O ZDRAVILNIH RASTLINAH, nem.

Predavatelj: žpk. Hermann Josef Weidinger

Od sobote, 17. 4., ob 9. uri do nedelje, 18. 4., ob 17. uri

SLIKANJE NA STEKLO, nem.

Voditelj: akad. slikar Franc Weiß, Voitsberg

V ponedeljek, 19. 4., ob 19.30 uri, v sredo, 21. 4., ob 19.30 uri, v petek, 23. 4., 19.30 uri

TRIDNEVNI TEČAJ O OSKRBI BOLLNIKOV, STARIH LJUDI IN UMIRAJOČIH, nem.

Prireditelj: Kärntner Caritas / Koroška Karitas

sam. Selani so navdušeni odhajali po zaključku na svoje domove, igralce pa so povabili na „pleče“, na velikonočni žegen.

Brnca

Na povabilo SPD „Dobrač“ so Šentvidčani zaigrali igro „Študentje smo“ za zgornje Rožane in spodnje Zilane.

SPD „Dobrač“ je pred kratkim v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo priredilo otroško revijo „Pokaži, kaj znaš“ in ta prireditev je bila velik uspeh. V kraju, kjer je več kot eno desetletje ni bilo lastne kulturne iniciative, je mladina prevzela na zadnjem občnem zboru zadevo v roke in se pogumno ter modro lotila pozitivne društvene dela. Popki uspeha so že pognali, kajti drevo, ki je bilo na prvi pogled že suho, je to bilo samo na videz.

V prepolni dvorani so otroci pokazali, kaj znajo, in to ni bilo malo.

V nedeljo pa so Brnčani imeli v gosteh Šentvidčane z igro „Študentje smo“. To igro so med leti 1947 in 1951 Brnčani uspešno igrali po naših odrih in celo v Jesenicah. Tedanja režiserka Slaviva Koprivnik je tudi prišla in si ogledala igro. Predsednik društva, Janko Ojcl, je njo ter znanca in sedanjega režiserja Silva Ovsenka posebej pozdravil.

Brnčanom je treba za korajžo, da so že pičel čas po veliki prireditvi ponovno vabili, tokrat na igro, izreči veliko pohvalo. Le tako naprej, kajti prej ali slej, o tem smo prepričani, bo tudi domača mladina vabila na predstavo, ki jo bo sama naštudirala.

Po igri je bilo družabno kramljanje pri Prangarju in le nerodno so Podjunčani zapustili gostoljubne Brnčane.

ČESTITAMO

Na Velikonočno nedeljo sta si obljubila večno zvestobo Elfi Kopeinig iz Hüttenberga in Pavel Buch iz Klopč pri Velikovcu. Številnim čestitkam se pridružuje tudi NSKS in uredništvo NT.

Prav tako na Velikonočno nedeljo sta stopila pred oltar Anica Kolenik s Šmarjete pri Pliberku in Franc Hašej iz Kokij pri Dobrli vasi. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT.

Te dni praznuje v Breški vasi svojo 78-letnico, gospa Helena Miklin. Želimo ji vse najboljše!

Imam 28 let in bi rad spoznal pošteno dekle zaradi poroke. Pišite na oglasni oddelek „Našega tednika“ — šifra „Koroška“.

Škofiče

Pred kratkim je občina Škofiče vabila vsa društva na razgovor, v okviru katerega so se pogovorili oziroma določili terminski koledar prireditev za turiste v letu 1982.

Razveseljivo je predvsem, da bo Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v letošnji turistični sezoni imelo kar tri nastope in sicer 3. julija pri Oželnu na Suhi ter 17. julija in 11. avgusta pri Bürgerju v Škofičah.

Katoliško prosvetno društvo Šmihel vabi na veseloigro

„FLORENTINSKI SLAMNIK“

Čas: v nedeljo zvečer ob 19.30

Kraj: Farni dom v Šmihelu

Enotne liste po naših občinah skušajo celovito obveščati občane o dogajanjih v posameznih občinah. Vrsta Enotnih list, ki izdajajo svoja informacijska glasila je zmeraj daljša in izkušnje so pokazale, da občani znajo in vejo koristiti te informacije. Najmlajši občinski list je informacijski list EL Sele. Na sliki par primerkov iz obširne palete raznih EL-ovskih informacijskih glasil.

Spoštovani!

Starši, ki imamo in smo imeli študente na Slovenski gimnaziji, skrbno in z žrtvami, z materinsko in očetovsko ljubeznijo spremljajo razvoj naših mladih. Ta skrb nas je ob 25-letnem jubileju napotila, da se skupno z vodstvom šole odpravimo na Vas kot bivše študente naše gimnazije z dvojno željo.

Prva želja je, da bi se vsaj ob priliki 25-letnega obstoja Zvezne gimnazije za Slovence medsebojno tesneje povezali vsi nekdanji študenti ter vedno bolj in bolj poskušali gojiti topel in hvaležen odnos do te šole, ki je dala že tako veliko kemu številu naših mladih ljudi izobrazbo in jima vsadila v srce ljubezen do naših slovenskih ljudi in naše rodne Koroške. Zato Vas prosimo, povežite se z nekdanjimi tovariši v Vašem razredu — saj mi nimamo točnih in tudi ne vseh naslovov — in pridite vsi v soboto, 22. 5. 1982, ob 10. uri v avlo Slovenske gimnazije, da se tam srečate in prisostvujete, ko se bodo sedanjí študentje spomnili 25-letne zgodovine šole ter pokojne očedzgodovine šole ter pokojne očedzgodovine dv. sv. dr. Joška Tita gimnazije. Ob tej priliki pa bi se pomnenili o načinu in o možnostih rednih srečanj vsaj enkrat na leto ter še o tem, kako bi lahko vi s svojimi zreliimi pogledi sopomagali reševati probleme šole. Dan na vrh, v nedeljo, 23. 5. 1982, ob 14. uri pa se v Delavski zbornici (Arbeiterkammer) udeležite — res

prosimo — polnoštevilno slavnostne jubilejne akademije!

Druga naša želja pa je, da bi nas podprli tudi gmotno. Združenje staršev je prevzelo finančno odgovornost za te prireditve ter za amanah, ki je posvečen kot zgodovinski dokument 25-letnemu razvoju naše gimnazije, in jubilejno ploščo, ki bo nudila pevsko-vokalni prerez kulturne dejavnosti v minulih letih. Zaradi velikega finančnega bremena nam vse to dela zares skrbi in prosimo Vas, da nam pomagate — pač po Vaših močeh — z Vašim prispevkom. Saj je vam znano, da porabimo letno tekoča sredstva že za podpore, ki jih nudimo potrebnim študentom nižjih razredov, katerim na ta način sploh šole omogočimo študij. Zato posebna prošnja, da nas letos ob teh izrednih izdatkih podprete še posebej. Vse one, za katere naslovi niso točni, prosimo, da nam oprostijo in nam sporočijo, pravi naslov, naziv in poklic. Obvestite, lepo prosimo, tudi tovariše, saj mogoče ta ali oni našega pisma zaradi netočnega (zastarelega) naslova ni dobil.

S ponosom in v ljubezni do Vas, do naše mladine in do naše od dedov nam izročene domovine vam mi starši, združeni v Združenju staršev na Slovenski gimnaziji, vodstvo šole in profesorji kličemo:

„Bodite z nami“ in Vas topla pozdravljamo.

Katoliška mladina v Benetkah

V ponedeljek in torek velikega tedna je Katoliška mladina organizirala potovanje v Benetke in Oglej. Nad 50 mladincev iz vseh krajev našega ozemlja se je pod vodstvom Urbana Popotnika in Marjana Schusterja podalo na jug, da bi spoznali zgodovinske vrednote padske nižine in mesta na kolih Benetk. Prespali so v Jessolo, si tevtovski raženj (to „slavno“ ime je mesto dobilo, ker ga poleti preplavijo dopustniki) ogledali in nadaljevali pot v Benetke. Od gondol pa do Markovega trga, od palače do žev pa do kanalov, vse so si ogledali. Iz Benetk je peljala pot v Oglej, tam je bil na programu ogled bazilike. V Redipuglii, velikem pokopališču padlih soške fronte so našli celo grob Selana, ki je zgubil svoje življenje za „cesarja in domovino“. Skozi Videm in Kanalsko dolino se je v torek vrnila mladina nazaj na Koroško.

Žitara vas

V soboto, 3. 4. 1982, je na pobudo Zveze slovenske mladine gostoval v diskoteki „Happy Night“ pri Rutarju v Žitari vasi Andrej Arnolsekstet. Andrej Arnol je znan Jugoslovanski jazz-saksofonist. Kot ostali glasbeniki svojega seksteta je tudi on član Velikega radijskega orkestra Ljubljana. Andrej Arnol je študiral alt-saksofon na jazzakademiji v Gradcu.

Prvič so naša na terce in sekste navajena koroška ušesa slišala harmonijo in „spirit“ „modernjazz-a“. Saksofonist Arnol in trobentač Petar Ugrin sta perfektno „predstavljala“ teme, ki so spominjale ljubitelja jazz na znana Bebop saksofonista Johna Coltrane in Charlie Parkerja. Na podlagi predstavljene teme so posamezni solisti zgradili svoje izrazite in izčrpne improvizacije, ki so jih poslušalci nagradili z navdušenim ploskanjem. (Vsaj tisti, ki so prišli iz zanimanja in ne iz obveznosti napram organizatorju!)

Diskoteka „Happy Night“ je bila napolnjena s slovensko in nemško mladino. Brez dvoma doprinašajo taka srečanja mladine obeh narodnih skupnosti odpravljanju predsodkov.

Treba je pohvaliti iniciativo mladinske organizacije, ki je s tem koncertom pripomogla razširiti paleto slovenskih kulturnih dejavnosti.

kri-fi

GOST V NAŠEM TEDNIKU

Ante Gaup — zastopnik norveških Samov:

„Naš jezik ne pozna besed umor in vojna!“

Sami, eden najstarejših narodov v Evropi, so pri nas bolj znani pod imenom Laponci. Vendar je po njihovem ta naziv diskriminatoričen in ga Sami sploh ne uporabljajo. Naseljeno področje Samov je na visokem severu — od Norveške preko Švedske in Finske do Sovjetske Zveze, do polotoka Kola. Arheologi so našli v izkopaninah sledove samske kulture, ki segajo 12.000 let nazaj. Zadeva Samov je pred časom zelo razburkala javnost, ker norveška vlada namerava na reki Alta-Kautokeino zgraditi velikansko elektrarno, s tem pa bi ljudstvo Samov zgubilo življenjsko podlago, kajti Sami redijo severne jelene in prav ti pašniki dišijo norveški energetski družbi. Eden najvidnejših borcev za stvar Samov, Ante Gaup, bil je tudi na zadnjem kongresu mladinske FUENS, je pred norveškim Stortingom, parlamentom naredil 13-dnevno gladovno stavko.

Naš tednik: Vi ste v svojem referatu opozorili na problematiko Samov na Norveškem in s tem posebno na namere norveške energetske družbe, ki hoče uničiti velik del samskega naseljenega in življenjskega prostora. Kaj ste s svojo akcijo dosegli?

Ante Gaup: Dosegli smo, da so se Norvežani zelo solidarizirali z nami, da je vlada obljubila, da na reki Alta-Kautokeino ne bodo gradili elektrarne in sedaj moramo ogorčeni spoznati, da so nas vlekli za nos. Kajti vrhovno sodišče je dovolilo gradnjo elektrarne in s tem dejansko uničenje našega življenjskega prostora. Kajti prav v tem kraju telijo košute.

Naš tednik: Dejali ste, da je Vaša — samska — kultura stara nad 12.000 let. Kaj je posebnost te kulture?

Ante Gaup: Najbolj znana kulturna perioda je Komsakultura. Komsa je gora, po kateri je kultura imenovana. Arheologi so našli samska bivališča — Siida (izgovori Sida), po katerih pa so našli živalske grobove in bivališča do 100 družin. Te najdbe so na našem življenjskem prostoru — na Norveškem, Švedskem, Finskem in Sovjetski zvezi.

Naš tednik: Kakšno družbeno ureditev pa so imeli Sami?

Ante Gaup: Vse družine so o vsem odločale skupno. Pri preprih pa je odločil svet starih in ta odločitev je veljala.

Naš tednik: Kakšna je vera Samov?

Ante Gaup: Mi imamo samo enega boga — to je Sonce. Moj oče je vlač (Medizinmann) in moli na žrtvenem kamnu za vse. Zemlja je za nas mati in zato se vsak pregreši proti materi, ki uničuje zemljo. Naša vera nam zabranjuje kajenje, ker dim za-

stira soncu pot na zemljo in zato v hišah tudi nimamo zaves. Alkohol pa nočemo, kajti z alkoholom so nas kolonizirali. Morda še eno posebnost našega jezika: za umor in za vojno nimamo besede. Ti besedi smo si izposodili iz finščine.

Naš tednik: Kako živijo Sami?

Ante Gaup: V prvi vrsti redimo severne jelene, s katerimi se selimo od poletnih pašnikov na zimski bivališča in nazaj. Poleg tega je močno razvit ribolov, pa tudi v vseh ostalih poklicih delamo. Veliko hudega pa

moramo pretrpeti v šolah — kajti pri nas ni šol in naši otroci morajo v internate, kjer se zelo odtujujejo svojemu narodu. Zato smo se združili v naša interesna združenja in tako hočemo s pomočjo norveške in mednarodne javnosti doseči popolno enakopravnost.

Naš tednik: Vi ste zapeli nekaj samskih pesmi, ki se od naših zelo razlikujejo. Kaj posebno opevate v teh pesmih?

Ante Gaup: Našo ljudsko pesem imenujemo joik. Joik je dobi duh in mi posvetimo pesmi soncu, naravi, ljudem, živini, rekam. Vsak človek ima svojo pesem, nekateri pa celo dve. Petje in ples spremljamo s trolbobjem, po samsko badiidbobjem. Glavni ples je sončni ples.

Franc Wakounig

MI ZA VAS

PIŠE MIHA ZABLATNIK

KLUB SLOVENSkih OBČINSKIH ODBORNIKOV KEL KOROŠKA ENOTNA LISTA

Koroški Slovenci še veliko premalo izkoriščamo možnosti in pravice, ki smo si jih v borbi za slovenski uradni jezik priborili.

Seveda so s tem povezane mnoge težave in seveda uradniki ne dajejo dvojezičnih formu-

Kar si priboriš, to imaš!

larjev takoj iz rok. Treba jih je zahtevati! To dejstvo in neobvladanje slovenskega jezika s strani večine uradnikov pomeni tudi vnaprej diskriminacijo slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Koroški Slovenci se ne bi na-

hajali še naprej v borbi, če bi pravice že imeli.

Na uredništvu Našega tednika v Celovcu, Viktringer Ring 26 (Mohorjeva) smo vam vedno na razpolago tako pri posvetovanju kot pri izstavljanju formularjev.

Ne bojte se, če pismene slo-

venščine ne obvladate perfektno. Saj tudi večina nemškogovorečih državljanov ne obvlada nemškega pismenega jezika perfektno. Tudi ti državljanji se poslužujejo uradnikov in drugih svetovalcev, ko izpolnjujejo razne formularje.

Pridite torej v takih primerih k nam ali pa nas pokličite po telefonu (0 42 22 - 72 5 65 - 22). Po želji Vas obiščemo tudi na domu. Lahko vam zagotovimo, da so bile do sedaj rešene vse slovenske vloge prav tako kakor nemške.

Če pa ste s slovenskim uradnim jezikom doživeli slabe izkušnje, sporočite mi, da stvari razčistim. Povesod so mi zagotovili vodje oddelkov in uradov, da so uradniki zadolženi, da pošteno in enakopravno obravnavajo slovenske vloge in želje pripadnikov slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Ne smemo dopustiti, da bodo oblasti s statistikami mogle dokazovati, da Slovenci itak nimamo interesa, da bi se posluževali dvojezičnih formularjev in slovenskega uradnega jezika. Kakor velja pregovor, da toliko veljaš, kolikor znaš, velja tudi, da imaš toliko, kolikor si priboriš. S skupnimi močmi pa to niti tako težko ni. Torej, naslednjič se bomo poslužili našega materinega jezika pri uradih!

Literarni natečaj

Mohorjeva založba razpisuje ob 80-letnici Milke Hartmanove nagradni literarni natečaj za izvorno še neobjavljeno črtico, novelo ali ciklus pesmi poljubne vsebine. Snovno ni nujno, da bi bilo delo povezano s koroškim ljudstvom, pač pa naj bo za ljudstvo napisano. Rokopis je treba poslati v dveh čitljivih izvodih na naslov naše založbe v Celovcu do 15. junija t. l. Rokopisi morajo biti opremljeni samo z geslom ali šifro. Točni podatki o avtorju in njegov naslov naj bodo v spremnem pismu, opremljenim z istim geslom.

Za kritično presojo in izbiro poslanih rokopisov smo določili poseben odbor (Horst Ogris, dr. Reginald Vospersnik, dr. Erih Prunč in dr. Pavle Zablatnik), katerega odločitev bo dokončna. Vsa poslana besedila ostanejo v lasti naše založbe, ki jih sme tudi objaviti.

Na razpolago so sledeče nagrade:

1. nagrada 5000.— šil.
2. nagrada 3000.— šil.
3. nagrada 2000.— šil.

Kontaktlinse — Kontaktna leča 1982

Mladinska iniciativa iz prejšnjega leta, namreč „dijaški kulturni dnevi“, ki so lani še imeli značaj poskusa, je te dni naša svoje nadaljevanje pod naslovom „Kontaktlinse — Kontaktna leča 82“ v prostorih Zvezne gimnazije za Slovence. Ti prostori, ki jih je dal širokogrudno na razpolago Deželni šolski svet, so bili tudi za tako prireditev zelo primerni. Kot pobudniki tega dvojezičnega festivala mladine s trideseturno, upoštevanja vredno široko ponudbo s področja glasbe, likovne in gledališke umetnosti, filma in koroške literature, veljajo dijaki sedmih koroških višjih šol. Glavno organizacijsko delo pa je opravila vodilna dijaška trojica Heinz Blechl, Bernhard Fink in Rudi Vouk mlajši. Vsega skupaj je nastopilo precejšnje število udeležencev, med njimi umetniki in skupine kot Valentin Oman, Peter Rattenböck, Janko Messner, jazz kvartet Janusz Muniak s Poljske, nadalje literati Anton Dekan, Del Vedernjak, Christian Pacher, Kristijan Močilnik, lirski pesnik Erhard Zach iz Velikoveca in večje število mladih umetnikov iz še manj znane kroga dijakov in mladincev, ki pa že s poudarkom silijo v javnost. Naj bodo tukaj omenjeni le Alfred Goubran, Arthur Burz, Heinz Weixelbraun in Sigo Greschitz. Izpovedi in teksti oblikovalcev teh dijaških kulturnih dni so bile tako mnogovrstne kakor želje (presemetljivo) množične mlade publike.

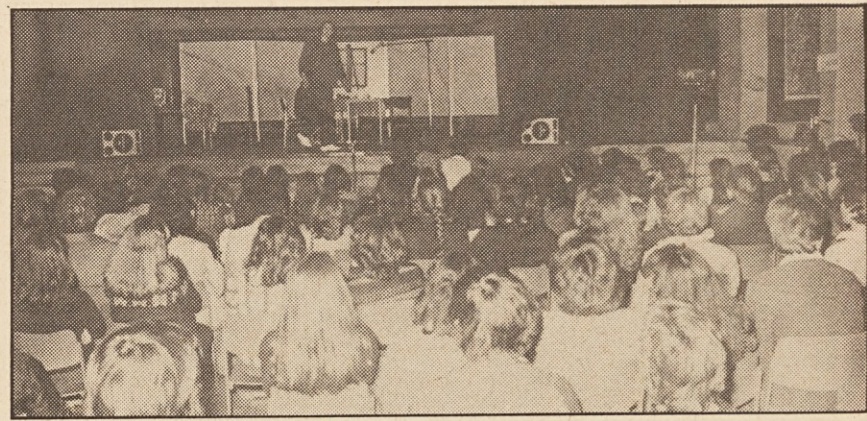
Dvojezično kulturno dogajanje, ki so ga uravnavali v štiridnevni izpovedi k dialogu in k dobri sosesčini obeh narodnosti na Koroškem dijaki sami, je napravilo vtis večstranske medialne prireditve. Precejšen del ponudbe bi mogel na vsakem poljubnem kraju izven šolskega in mladinskega področja nagovoriti in navdušiti širšo publiko, ne samo mlade ljudi. Izpovedi in dela nastopajočih mladincev so merile večinoma v smer etabliranega kulturnega udejstvovanja in niso prestopile meje kakih tabujev. Kaj so celovški dijaki obeh narodnosti izpovedali na konkretnih željah in osebnih sporočilih, je bilo sprejeto s simpatijo. Upanje, naj bi prišlo v koroškem kulturnem življenju do srečanja obeh narodov brez predsodkov v medsebojno obogatitev, je bilo zbujeno in sprejeto. Ker predstavlja in zastopa mladina to upanje s posebnim

Od 30. marca do 2. aprila 1982 so celovški gimnazijci vabili na prireditev, ki so jo imenovali „Kontaktlinse — Kontaktna leča“. V avli Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu se je dnevno zbralo presenetljivo veliko mladincev, katerim je bila Kontaktna leča namenjena. Spored je bil zelo raznolik in razgiban, tako, da je bilo za vsakega nekaj. Namen „Kontaktne leče“ pa je, da bi se mladina čim bolj spoznala in se pogovorila. Dijaki Slovenske gimnazije in dijaki nemških gimnazij v Celovcu so poiskali novo pot do boljših odnosov med obema narodoma na Koroškem. Zamisel, kot je Kontaktna leča, je zelo dobra in bo gotovo obrodila sadove.

navdušenjem, bo sigurno tudi v prihodnjem letu priredila kaj sličnega. Pester spektrum večinoma mladih in najmlajših zastopnikov koroškega kulturnega dogajanja,

ki so si sami postavili svoj kulturni oder, ni ostal brez odmeva in povernega partnerja.

Ker pa stane kulturno udejstvovanje poleg velikega idealizma tu-

di denarja, so se mladi prireditelji obrnili na razne javne ustanove in jih prosili za finančno pomoč. Tako so jim pomagali s subvencijami poleg mladinskega sekretariata pri deželni vladi še obe centralni organizaciji koroških Slovencev, škofijski ordinariat v Celovcu, „Kärntner Sparkasse“ in nenazadnje tudi kulturni urad mesta Celovec, da se navedejo le najvažnejši. Vsem podpornikom je treba izreči toplo zahvalo tudi v imenu prirediteljev — dijakov celovških višjih šol.

Organizatorjem dvojezične „Kontaktne leče 82“ želim, da bi posredovali svojo iniciativo, predvsem pa svoje izkušnje svojim mlajšim

sovrstnikom, da bodo mogli postati le-ti aktivni za prihodnje leto. Hvalo jim je treba izreči tudi za njihovo skrbnost in njihov idealizem. Da sta morali izpasti zadnji dve točki programa iz časovnih razlogov, ne tehta mnogo, če pomislimo na sicer dobro organizacijo. Kritiko, ki so jo izrekli nekateri obiskovalci, da je bila slovenščina zastopana v avditoriju dobro, na odru pa premalo, bo treba jemati resno. Tudi programska napoved bi morala biti dosledno dvojezična. Kljub temu pa se sme reči: „Kontaktna leča 82“ je bila lep uspeh za medsebojno razumevanje in obogatitev koroškega kulturnega življenja.

Del Vedernjak

Teater o teatru

Ob Turrinijevi predstavi „Meščanov“

Ob teatru okrog Turrinijevga komada „Meščani“ („Die Bürger“) mi je prišlo na misel, da po Schnitzlerjevem delu „Reigen“ v Avstriji ni bilo več takega pohujšanja na gledališkem področju, kot zdaj ob Turrinijevem delu, ki ga avtor sam imenuje tudi „žalostno delo“. Gre za „žalost o stanju gotovih ljudi“, kot pravi Peter Turrini.

Turrinijeva „Meščane“ je tisk že škandaliziral, ko še sploh nobeden ni prav vedel, kaj je avtor napisal. Le neki dunajski literarni kardinali so nekaj slišali in že so bile objavljene polemike celo v dunajskem magazinu „profil“. Sam glavni urednik je nastopil proti „magnetofonskemu pesniku“, kakor ga je imenoval, ker je zbiral snov za svojo novo delo na magnetofonskih trakovih. Tudi ugledni nemški magazin „Der Spiegel“ je posvetil Turriniju skoraj dve strani, kar je za to glasilo ogromno, in vrhu tega je ostal še razmeroma objektivni, ker je upošteval tudi drugo plat zvona, in sicer izjave Petra Turrinija.

Do srede decembra je še izgledalo, da „Meščani“, premiera in prva izvedba je bila 27. januarja v dunajskem gledališču „Volkstheater“, ne bodo postali vzrok gonje predvsem proti dramatikumu Petru Turrini-

ju. Sredi decembra je namreč zaginal poslanec Herbert Kohlmaier v parlamentu vik in krik, zakaj da se subvencionira „tak“ teater, ki postavi na oder „tako“ igro. Rekel je, da igra na sodobnem Dunaju, kjer nastopajo vidni reprezentanti dunajske družbe in kjer se spremeni veselica v orgijo. Ob vsem pa je poslanec Kohlmaier pozabil, da gre za sodobni teater in za sliko današnje dunajske družbe. Vsaj Peter Turrini tako trdi.

Zakaj torej gre? Peter Turrini je, da se je informiral za svojo novo igro, govoril s prominentnimi Dunajčani in posnel z njihovim dovoljenjem pogovore na trak. Ena tako nastalih odrskih figur je bila postavljena skoraj iz življenja v gledališče in dunajski insiderji so menda lahko spoznali, da gre za intendanta drugega programa avstrijske televizije. Tudi nekaj ostalih oseb ima na pol realno podlago. Avtor se proti temu očitku brani in pravi, da gre za „arhetipe“ in vsaka oseba ima „vsaj štiri žive vzore“. In Turrini je še rekel: „Svoje izkušnje in pobude sicer črпам iz realnosti, moje figure pa imajo svojo lastno literarično življenje, so namreč narjene, umetne.“

Kakšna je vsebina „Meščanov“?

Turrini zbere v igri stebre tako imenovane današnje družbe: podjetnika, socialističnega poslanca, intendanta in njihove žene. Ti „stebri družbe“ so povabljeni k nekemu zdravniku na veselico. Zbere se generacija uspešnih štiridesetletnikov. V hišo zdravnika pa tudi pride nek pisatelj z magnetofonom, da bi snemal, kakor pravi, za svoje novo delo. Ta pisatelj bi zaradi svojega preziranjja in zaničevanja človeka lahko prišel direktno iz literature Thomasa Bernharda. V hiši pa so že tudi žena zdravnika, zdravnikov sin in oče, ki ga kratko malo imenujejo „stari“.

Osebe so povsem različne. Nobena ni podobna na primer baročno-katoliškemu intendantu. Najbolj različna pa sta „stari“ in sin zdravnika, torej: „mladi“. „Stari“ je zaradi bolezni „obsojen“ na stol na kolesih in apokaliptično zagovarja svoje principe. „Mladi“ pa je tako rekoč nem, ker cel večer ne spregovori niti ene besede, on se enostavno zakoplje v glasbo.

Na veselici se pogovarjajo o vseh mogočih in nemogočih stvareh: o Bogu, o ljudeh. Večer se konča tako, da se poslanec in intendant zabavata z Jugoslovanko, ki dobi za svoje usluge tri tisoč šilingov. Zju-

traj, ko sedita zdravnik in žena, potem ko sta se celo noč kregala, pri zajtrku, jima pove služkinja, da se je „mladi“ obesil, kar je hkrati višek in konec.

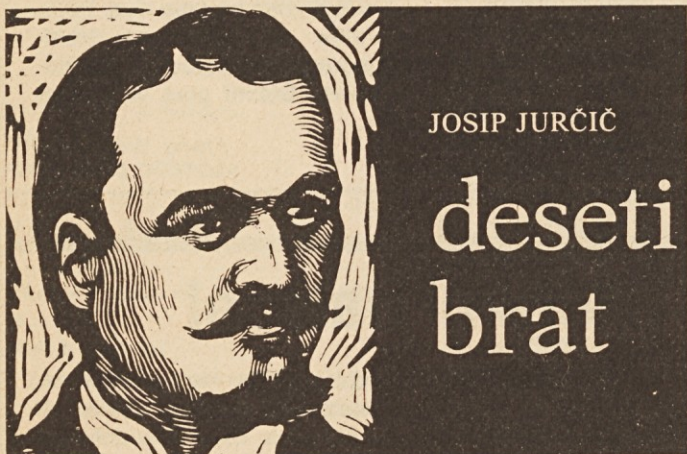
Sicer se na tem večeru v hiši uspešnega zdravnika veliko govori, pove se pa le malo. Govorijo predvsem o denarju, nekaj se govoriči tudi o politiki in stresu — vse to, ta nič, naposled sina tudi zaduši.

„Meščani“ niso družbena kritika, so pa gotovo slika družbenega stanja. Za Turrinija so sicer ključna gledališka igra o gotovem sloju družbe, ne pa ključna igra o določenih osebah. Avtor edino prizna, da je vzor za „starega“ Friedrich Heer; njemu je igra tudi posvetil. Friedrich Heer je bil o „Meščanih“ navdušen in je celo predlagal, da bi igral „starega“.

„Meščani“ so nastali za „Volkstheater“ v režiji priznanega Gerda Heinza, ki je delal s posebno skrbnostjo in senzibilnostjo. Uprizoritev je vsekakor nad splošnim nivojem „Volkstheatra“. Heinzu je to uspelo predvsem zato, ker je imel na razpolago nekaj odličnih igralcev, in sicer: Heinza Mooga, Heinza Pettersa, Gertrudo Roll in druge.

Škandal Turriniju in gledališču gotovo ni škodoval, ker so kritiki avtorjevo zmoglost v glavnem bolj ali manj priznali in „Volkstheater“ že dolgo ni bil tako poln kot ob predstavah Turrinijevih igr.

Janko Ferik

JOSIP JURČIČ

deseti brat

40.

OSEMNAJSTO POGlavJE

„Že je tega nekaj let — tebe in mene še ni bilo — ko je v poglavno mesto naše dežele prišel mlad doktor, zdravnik; imenoval se je Peter Kaves. Ni mi treba praviti, da je bil to tvoj stric. Zakaj je svoje rodovinsko ime spremenil, tega ne vem. Mislim, da mu ni bilo všeč in hotel se je bolj učenega napraviti.

Hitro je bil znan po mestu kakor najboljši svojega poklica. Imeli so ga za najbolj učenega in res je

ozdravljaj ljudi, ki so imeli take hromote, da že zdravja niso več upali. Tako se je raznesel glas o njem tudi po okrožju.

Nekega dne je dobil povabilo, naj pride v graščino, ki je bila kake tri ure od mesta proč. Obenem se mu je s prošnjo vred poslal voz. Ker je ravno utegnil, šel je še tisto uro. Plemenitaš Strug — tudi ime smem povedati, ker je ta rodovina do današnjega dne že vsa pomrla — Strug ga je prijazno sprejel in mu naznanil, da je njegova stričnica, bratova hči, katero pa kakor za lastno ima in ljubi, že več časa na očeh bolna. Tudi mu je tako povedal, da je doktor lahko umel, da ne gleda za noben, še tako velik denar, če se le deklica ozdravi.

Doktor Kaves je bil denarja lakomen. To je bila njegova največja strast. Zato je storil vse, kakor bom še povedal.

Ker je doktor videl, da bo tukaj jako dobra, dejal je, ugledavši bolne dekličine oči, da mora nekaj dni opazovati, od kod bolezen izvira. Graščak je bil tega vesel in mu je zatrdil, da, če se za nekaj dni v gradu ustanovi, bode se dobro imel, kakor bi bil doma.

Majdalena Strugova je bila stara tačas kakih devetnajst let. Lepa ni bila po obrazu, pa imela je lepo dušo, srce dobro, ah, najboljše srce, kar sem jaz ljudi poznal.

Doktor Peter Kvas se je na gradu seznanil bolj natančno z graščakom in njegovo stričnico. Bog mu je

bil dal dober jezik, dar, katerega ne dobi vsak, po katerem se pa vendar vsak sodi. Govoril je doktor v tej mali družčini o tej in oni reči, vse pa je znal govoriti lepo in dobro. Tako se je prikupil graščaku in moji ma — moji materi, saj ti moram povedati, da je Majdalena Strug moja mati. Seznanil se je Kaves pa tudi z drugimi rečmi na gradu, tako na priliko je natanko zvedel, kako veliko je premoženje Strugovo. Tudi je zvedel, da bo po stricu dobila vse Majdalena.

On je bil lakomnež. Koj je sprevidel, da ne bi bilo težko Strugovo premoženje priženiti. Bil je lepe vnanje postave in zaupal je tudi veliko svoji zgovornosti.

Res se ni motil. Moja mati je verjela prilizljivim lepim besedam mladega doktorja. Revica je mislila, da je ves svet tak kot ona, da ne zna goljufati, lagati in krivo prisegati.

Moja mati ga je ljubila v resnici in z vsem srcem. Tudi on je dejal in kazal, da jo ljubi tako in tako. Ona je premalo poznala ljudi in svet, da bi bila ločila hinavščino in pravo misel.

Ko se je doktor tako preveril, da mu na eni strani ni nobene ovire, potipal je na lahko še na drugi, da bi zvedel, kako njen stric misli, varoval se pa naravnost vprašati in povedati, da ravno on namerava dobiti bogato Strugovo. Ali tukaj je zvedel, da stric ni kakor ni namenjen s svojo deklico tako nizko sestri-

od petka, 16. aprila 1982

do četrta, 22. aprila 1982

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

PETEK, 16. aprila 1982: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Pridel je tujec — 12.15 Preroki? — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Risanka — 17.30 Matt in Jenny — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cribb — 21.05 Šport — 22.20 Nočni studio — 23.30 Poročila.

SOBOTA, 17. aprila: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mi — 11.05 Balet — 11.25 Camera — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 15.50 Sanjalo se mi je o tebi — 17.00 Ročno delo — 17.30 Boomer — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Modro oko — 21.50 Šport — 22.30 Anita Harris — 23.20 Poročila.

NEDELJA, 18. aprila: 11.00 Ura tiska — 12.00 Govoriti in pustiti govoriti — 14.50 David Copperfield — 16.45 Risanka — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje človeka z živaljo — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Umivanje apostolov — 21.50 Šport — 22.30 Poročila.

PONEDELJEK, 19. aprila: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Šolska TV — 10.30 Ta zemlja je moja — 12.30 9000 km Peru — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Slike naše zemlje — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — ob ponedeljskih — 21.05 Kaz & Co — 21.50 Večerni šport — 22.20 Poročila.

TOREK, 20. aprila: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Sanjal sem o tebi — 11.40 Color classics — 11.45 Čudeži sveta — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Mlada — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Človek — 21.45 Videoteka — 22.30 Poročila.

SREDA, 21. aprila: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Energija — 12.15 Teleobjektiv — 13.00 Poročila — 17.00 Drevo z zlatimi sadeži — 17.30 Viki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Policijska

inšpekcija — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Charade — 22.05 Šport.

ČETRTEK, 22. aprila: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Charade — 12.20 Veselje — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Risanka — 17.55 Za lahko noč — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Mladina pod Hitlerjem — 21.15 Kulturna politika — 22.00 Šport.

2

PETEK, 15. aprila: 14.55 SP hokej na ledu: CDN:ČS — 17.30 Govoriti in pustiti govoriti — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Telemed — 21.10 Politika ob petkih — 22.20 Prekleti na morju — 0.10 Poročila.

SOBOTA, 17. aprila: 16.00 Koncert — 17.00 Avstrija — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Ljudski odvetnik — 20.15 Travesties — 22.00 Vprašanja kristjana — 22.05 Golo nasilstvo — 23.35 Poročila.

NEDELJA, 18. aprila: 11.00 Matinee — 12.00 25 let oddaje „Z avtom na poti“ — 13.00 Šport — 17.00 Himalaja — 17.45 Duh poživi človeka — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Vso življenje — 22.15 Kriminalka — 23.00 Poročila.

PONEDELJEK, 19. aprila: 18.00 Znanje danes — 18.30 Lou grant —

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE
Petek, 16. aprila:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Drava povej, kje dom je moj? — Veselo naokrog.

Sobota, 17. aprila:

09.05—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 18. aprila:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

19.30 Čas v sliki — 20.15 Ljuba družina — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Dva človeka na poti — 0.00 Poročila.

TOREK, 20. aprila: 17.30 Energija — 18.00 Orientacija — 18.30 Lou grant — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdečobelo-rdečem — 21.03 Dalas — 21.50 Deset pred deseto — 22.15 Doživeta zgodovina — 22.35 Club 2.

SREDA, 21. aprila: 14.55 SP hokej na ledu — 17.30 Nesreča nad puščavo — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Lou grant — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe central — 21.00 Našli smo — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Umetnine — 23.30 Poročila.

ČETRTEK, 22. aprila: 17.30 Energija — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Lou grant — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič trač — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Nihilizem v današnjem času — 23.20 Poročila.

1

PETEK, 16. aprila: 8.50 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 13.55 SP v Hokeju: Kanada: ČSSR — 17.25 Poročila — 17.30 Kaj je novega na podstrešju — 18.00 Radenci 82 — 18.30 Obzornik — 18.45 Ekonomsko politični sistem — 19.05 Psihofizična rekreacija — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Skag — 20.55 Ne prezrite — 21.10 Poročila z IX. kongresa ZK Slovenije — 21.55 Ti dnevi, ta leta — 22.40 Spremljajmo — sodelujmo — 22.50 Poročila.

Ponedeljek, 19. aprila:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Zborovska glasba.

Torek, 20. aprila:

09.30—10.00 Pisani svet.
14.10—15.00 Koroški obzornik — Minute z... — Zanimalo vas bo.

Sreda, 21. aprila:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Da jih ne pozabimo — Za starejše letnike.

Četrtek, 22. aprila:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz literarne zakladnice (Ob 70-letnici smrti pisatelja Janeza Mencingerja).

SOBOTA, 17. aprila: 8.15 Poročila — 8.20 Ciciban, dober dan — 8.35 Pedenžep — 8.55 IX. kongres ZK Slovenije — 14.55 Nogomet: Svoboda: Vojvodina — 16.55 Poročila — 17.00 PJ v košarki — 18.30 Naš kraj — 18.45 Muppet Show — 19.10 Zlata ptica — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.15 Vreme — 20.20 Ozek rob — 21.35 Zrcalo tedna — 21.50 Jazz na ekranu — 22.25 Poročila.

NEDELJA, 18. aprila: 9.20 Poročila — 9.25 Živ, žav — 10.20 Vroči veter — 11.10 TV kažipot — 11.30 Ansambel Franca Miheliča — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 SP v hokeju: ČSSR: SZ — 15.20 Pesem Evrovizije 1982 — 15.55 Poročila — 16.00 Osem republik in pokrajin — 17.25 Zakaj in zato — 17.55 Športna poročila — 18.10 Sestane v nebotičniku — 19.10 Risanka — 19.22 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Nepokorjeno mesto — 21.30 Športni pregled — 22.00 Poročila.

PONEDELJEK, 19. aprila: 8.45 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 13.55 SP v hokeju: ZDA: ČSSR — 17.10 Poročila — 17.15 Mesta: Toronto — 18.00 Znana, neznana Jugoslavija — 18.30 Obzornik — 18.45 Hit meseca — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Smrt polkovnika Kuzmanoviča — 21.10 Kulturne diagonale — 21.55 V znamenju.

TOREK, 20. aprila: 9.00 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 15.45 Šolska TV — 17.10 Poročila — 17.15 Slovenske ljudske pravljice — 17.30 Ljudski plesi ČSSR — 18.00 Pisani svet — 18.30 Obzornik — 18.45 Obramba in samozasčita — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Aktualno — 20.45 Alpska Saga — 22.10 V znamenju.

SREDA, 21. aprila: 9.00 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 13.55 SP v hokeju: Finska: ČSSR — 17.35 Poročila — 17.40 Ciciban, dober dan — 17.50 Družina Smola — 18.15 Okrogli svet — 18.30 Obzornik — 18.45 Skozi trnje do zvezd — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Mater Amatissima — 21.35 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.40 V znamenju.

ČETRTEK, 22. aprila: 8.55 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 15.50 Šolska TV — 17.15 Poročila — 17.20 Miško — Poleno — 17.35 Mi smo mali muzikanti — 18.05 Mozaik kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Bobu Bob — 21.30 Pantomimik Ladislav Fialky — 22.10 V znamenju.

2

PETEK, 16. aprila: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Kolibri — 18.15 Beseda mladih — 18.45 Glasbeni klub 82 — 19.30 TVD — 20.00 Glasbeni atelje — 20.45 24 ur — 21.05 Vidiki.

SOBOTA, 17. aprila: 19.00 Dekliški nonet „Carmen“ — 19.30 TVD — 20.00 Glasbeni oder: Pesem Evrovizije, 2. del — 20.35 Poezija — 21.10 Poročila — 21.15 Človek in čas — 21.45 Športna sobota.

NEDELJA, 18. aprila: 11.55 SP v hokeju: ČSSR: SZ — 15.45 Korenine neba — 17.15 Nedeljsko popoldne — 18.30 Reportaža z nogometne tekme Hajduk: Partizan — 19.00 Risanke — 19.30 TVD — 20.00 Zgodbe o Jazzu — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Kritična točka — 21.35 Mladi Marx.

PONEDELJEK, 19. aprila: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Baš Čelik — 18.00 Slovenske ljudske pravljice — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Premor — 18.50 Športna oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Znanost in mi — 20.55 Zagrebška panorama.

TOREK, 20. aprila: 16.10 SP v hokeju: SZ: Finska — 17.40 Premor — 17.45 Pustolovščina — 18.15 Knjige v jezikih narodnosti SAP Vojvodine — 18.45 Amaterski studio — 19.30 TVD — 20.00 Narodna glasba — 20.45 Spomini — 21.30 Zagrebška panorama.

SREDA, 21. aprila: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Čas za pravljico — 18.15 Aktualnosti — 18.45 Zeleni kabaret — 19.30 TVD — 20.00 Predstava s festivala malih eksperimentalnih odrov — 21.20 Zagrebška panorama — 21.35 Srečanja.

ČETRTEK, 22. aprila: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Premor — 17.55 SP v hokeju: ZDA: Kanada — 20.30 Igrani film.

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: 0 42 22/72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

da bi jo dal temu ali onemu, ki nima niti gotovega premoženja niti vsaj njemu enakega imena. Vendar ni obupal. Plemenitaš je bil star. Dolgo ni mogel živeti. Čez pet let pak je bila deklica zadosti stara, da se je lahko sama odločila. Tako je sklenil čakati, kaj pride.

Oko je bilo ozdravljeno in doktor je moral zopet v mesto. Plemenitašu se je bil znal toliko prikupiti, da ga je pri odhodu vabil, naj pride večkrat v njegovo hišo. Sicer pa je imel tudi pozimi priliko govoriti z svojo materjo, ko je s stricem prihajala v mesto.

Tako jo je tri leta slepil s svojo ljubeznijo, ki je bila, to se ve, samo navidezna. Vse to zaradi bogastva!

Moja mati je bila dva in dvajset let stara. Ženini so se jeli oglašati. Marsikateri med njimi je morda iz ravno tako nepoštenih razlogov snubil kakor Kaves. Vendar vem, da bi bil najslabjši med njimi boljši od doktorja. Pa moja mati je vero imela, da boljšega in blažjega nima vesoljni svet. Zato se ni vdala v stričevo voljo, ki je, že slaboten in postaren, želel, da bi se možila pred njegovo smrtjo, in ji je zdaj tega, zdaj onega izmed tistih nasvetoval, ki so mu bili pogodu.

Stric je bil že nevoljen in je pretel tako in tako. To je doktor vse zvedel. Ker se je bal, da ne bi mu spodletelo, česar je čakal že tri leta, da bi namreč stric moje matere ne prisilil katerega drugega vzeti,

sklenil je kaj takega nemogoče storiti. To, kar je malopridnež naredil, zgodi se v naši deželi težko še kdaj. Pregovarjal je mojo mater, da bi se na tihem ž njim poročila. Mati moja je bila preveč vestna ženska, da bi se bila temu koj vdala.

Ko je razvidel, da sam ne opravi ničesar, dobil je za denar nekega malopridnega duhovna, ki ni hotel poznati svetosti svojega stanu in je bil zaradi tega po višji duhovski oblasti od službe odstavljen zaradi več pregreškov, ki so vsi izvirali iz pijanstva. Ta je moji materi skazoval, da tako dejanje v teh okoliščinah ne bi bilo niti zoper cerkveni niti zoper deželski zakon, če se le poroka čez nekaj let očito razglasi ali na videz ponovi pred svetom. Ker je doktor to obetal, privolila je moja mati in omenjeni duhovnik ju je poročil.

Pač se je moja mati kesala in grenke solze točila, ko je bilo to končano. Nekaj ji je menda v srcu dejalo, da ta reč ne more srečnega konca doseči. Tudi se ji je koj zdelo, da se je doktor, poprej ves ljubezniv in prijazen, po poroki vidno spremenil. Pa revica je molila in Boga prosila, da bi vse na dobro obrnil, in molitev ji je dajala upanje. Upanje — upanje! Neumnost!

Od strani je slišala, da doktor Kaves, o katerem ni živ krst vedel, da je njen zakonski mož — da ta doktor Kaves ne živi posebno v strahu božjem in pošteni čednosti, kar se ženstva tiče. O, zakaj ni tega

prej slišala! In vendar tudi zdaj ni verjela, ni mogla verjeti! Ko sta se sešla, kar pa je malokdaj bilo, vprašala ga je, ali je to res ali ne. On je sicer tajil, pa ne veliko. In ko se je začela bridko jokati, pustil jo je in šel. „Neumnica!“ to je bila vsa tolažba, vse opravičevanje!

V nekem pogovoru jima je govornica prišla na sveto vero in na Boga. Iz nekaj besedi, katere je govoril, razvidelo se ji je, da nima nobene vere. Ko se je s strahom od njega obrnila, roki sklenila in zavpila: „Jezus, kaj bo s teboj!“ zasmejal se je zaničljivo, vstal in šel, pozdravivši jo z lepo besedo: „Ti si neumna!“

In vendar ga je rada imela. Molila je zanj, molila je tačas in še potlej v drugačnih časih in še jaz sem moral ž njo moliti zanj!

Kakih šest mesecev po oni nesrečni poroki je stric moje matere zbolel. Naredil je testament. Moja mati ga je ljubila kakor očeta; ker ji je vest vedno očitala, da se je zelo pregrešila v poslednjem času zoper njega, stregla mu je še z večjo neutrudnostjo noč in dan.

Doktor Kaves je bil poklican k staremu gospodu. Do tega je imel stari največje zaupanje. Mislil je, da je to njegov prijatelj, da ga bo on še smrti otel, če ga bode le kdo. Kako strahovito se motimo na tem svetu!

(Dalje prihodnjič)

SAK dosegel proti KAC le eno točko:

Dobra tekma, toda brez zadetka

Slovenski atletske klub je v v igrednem kolu odigral že dve tekmi in odnesel le eno točko. Minulo nedeljo so slovenski nogometaši na Košatovem igrišču imeli v gosteh celovški klub KAC. Nasprotnik je prvo tekmo, ki je bila na igrišču KAC zmagal z 2:0 in je s tem SAK-u odnesel dve točki. „Skrta želja“ igralcev kot tudi navijačev je tokrat bila tako pričakovana prva zmaga v v igrednem prvenstvu.

Slovenski atletske klub je nastopil z enako postavo, kot na prvih dveh tekmah. Obrambnega igralca Perča, ki je bil na tekmi proti Mostiču izključen, je nadomestil Someregger. Čeprav je bila tekma v nedeljo že ob 10. uri dopoldan, se je zbralo veliko število gledalcev.

V prvih petnajstih minutah srečanja sta si bili enajsterici enaki, potem pa se je slovensko moštvo stopnjevalo in imelo lepe možnosti za zadetek. Toda odlična nasprotnikova obramba je uničila vse SAK-ove napade. Treba pa je tudi povedati, da naši napadalci tokrat niso imeli „najboljšega dneva“. Izpuščali so najodličnejše možnosti. Obramba je tokrat, kot tudi že v tekmi proti Mostiču igrala zelo dobro. Nasprotniku je le redkokdaj uspelo priti v bližino SAK-ovih vrat, ki jih je dobro branil Ahlin. Posebno je treba pohvaliti obrambo igralca Drnovška in M. Kreutzja.

Tokrat so razočarali poleg napadalcev tudi vezni igralci, ki se niso znašli ne v prvem ne v drugem polčasu tekme. Že pred polčasom je Luschnig zamenjal Polanška. Luschnig je kljub svoji poškodbi igral odlično in pripomogel svojemu moštvo k še boljši igri. Toda, kot že rečeno so tokrat odpovedali napadalci in tako se je prvih 45 minut končalo brez zadetka.

Druga polovica srečanja je bila slična prvi: Slovenski atletske klub je bil v premoči, nasprotnik je le malokdaj našel „luknjo“ v SAK-ovi obrambi. Iz igre je moral Someregger, ki se je bil poškodoval, namesto njega je trener vzel v igro Wieserja.

Tekma je bila hitra in trda, toda nikoli nešportna. Sodnik Feichter je

svoje delo opravil dobro. Proti koncu tekme je SAK na vsak način hotel premagati nasprotnikovega vratarja. Vsi igralci slovenskega moštva so bili v nasprotnikovi polovici. Toda odlični vratar KAC je odbil vse strele na svoja vrata. Najlepšo priložnost gostov pa je odlično preprečil vratar Ahlin, ko se je nasprotni napadalec pojavil pred vrati SAK-a popolnoma sam.

Stanko Gregorič je bil prepoznen

Šmihel igral drugič neodločeno

V soboto se je podjunske derbi Velikovec — Šmihel v Velikovcu končal z neodločenim rezultatom. Za Šmihel letos že drugi neodločen rezultat. Tekma je bila trda, kljub temu pa športna. Moštvo iz Šmihela je imelo skoraj vso tekmo terensko premoč. In tako so tudi v 42. minuti zadeli prvi gol. Dal ga je Naveršnik. V 61. minuti je žvižgal sodnik prosti strel za domačine. Zelo nesrečno je reagiral pri tem strelu šmihelski vratar Lamprecht, in tako so

Tudi v drugem polčasu ni bilo nobenega zadetka in tako se je tekma končala 0:0.

Postava: Ahlin, Someregger (Wieser), Kreutz, Drnovšek, Woschitz, Zablatnik, Babšek, Polanšek (Luschnig), Velik, Gregorič, Hobel.

Slovenski atletske klub po nedeljski tekmi zaseda 5. mesto na lestvici. Na prvem mestu je slej ko prej enajsterica iz Brež, ki je premagala minulo soboto na domačem igrišču moštvo iz Sinče vasi. Na 2. mesto se je uvrstilo moštvo z Mostiča, ki je premagalo Dobrolčane z 2:0. Na tretjem mestu je enajsterica iz Treibacha, sledi mu Dobrla vas.

V predigrji so igralci SAK pod 23 podlegli sovrstnikom celovškega KAC z 2:0.

Igralci KAC so se odlično branili SAK-ovih napadov

Labot premagal DSG Sele

Zadnje nedeljo so se Selani pomerili v Labotu s tamkajšnjo vodečo ekipo 2. razreda F.

Selani, ki so na vsak način hoteli odnesti eno točko, so začeli zelo previdno in koncentrirano. Tako ni čudno, da so po lepih protinapadih prišli do večjih priložnostih za zadetek kot nasprotnik. Toda smola in odlični nasprotnikov vratar sta preprečila mogoče zadetke. Tako se je prvi polčas končal 0:0.

V drugem polčasu pa je močan veter pačil koncentrirano defenzivno igro Selanov. Tako je Labotčanom uspelo v 65. minuti iz prostega strela dati prvi gol. Reči pa moramo, da je pri tem prostem strelu veter „zapihal“ žogo v desni zgornji kot. Že minuto navrh, ko so se Selani še jezili nad nepotrebnim zadetkom, je nasprotnikov napadalec prišel sam pred selskega vratarja in rezultat izboljšal na 2:0. Ta gol je Selane popolnoma zmedel.

Sledil je napad za napadom na gol Selanov, toda tokrat se izvrstna obramba ni dala prelisičiti in tako je ostalo pri rezultatu 2:0 za domačine.

Treba je omeniti, da so se Selani po slabih pripravah — tre-

ning na prostem je bil možen samo trikrat in še sedaj samo na nekem travniku, ker leži na igrišču še sneg — borili in igrali res dobro. Kljub porazu so Selani ostali na 6. mestu 2. F razreda.

Postava: Jazbinšek G.; Dovjak N., Olip N., Dovjak A., Čertov J., Travnik N., Oraže Z., Roblek W., Jug F. (75. Dovjak F.), Falle H., Dovjak F. (80. Hribernik N.)

Tekme DSG Sele v Selah

V soboto, 17. aprila 1982 ob 14.15
Sele 23 — Weisenberg 23
in ob 16. uri
Sele I — Weisenberg I

Naš športni reporter

Jurij Perč

Po treh prvenstvenih tekmah v igrednega kola zaseda Slovenski atletske klub 5. mesto na lestvici. Slovensko moštvo je od možnih 32 točk doseglo 18. Pet tekem so SAK-ovci zmagali, trikrat so bili poraženi, kar osemkrat pa se je slovenska enajsterica ločila od nasprotnika z neodločenim rezultatom. Igralci

Breže podlegle nasprotniku (tudi SAK-u), le dvakrat so si Breže delile točki z nasprotnikom. Napadalci so bili uspešni 31-krat in le 16-krat je „zagrmelo“ v lastnem голу. Vodeče moštvo vzhodne podlge si je točke priborilo predvsem pred domačo publiko. Tudi Mostič ima slično bilanco.

Slabi pogoji — kljub temu dobri uspehi

Slovenskega atletskega kluba so doslej 24-krat zatresli nasprotnikovo mrežo, le enkrat manj pa so nasprotna moštva premagala SAK-ovo obrambo in vratarja Ahlina.

Primerjajmo slovensko moštvo z vodečim klubom iz Brež: ta enajsterica je doslej odigrala prav tako 16 tekem; kar deset jih je odločila zase, štirikrat so

Slovenski atletske klub ima v vzhodni podlgi rekordno število neodločenih rezultatov. Kot že omenjeno, so se slovenski nogometaši z nasprotnikom kar osemkrat ločili z neodločenim rezultatom.

Zanimivo pa je, da so slovenski nogometaši imeli največje težave z moštvi, ki jih najdemo na lestvici v spodnji polovici.

Tako je bilo lani v jesenskem prvenstvu, tako se je začelo tudi letošnje v igredno prvenstvo. Prvo tekmo je SAK odigral na Košatovem igrišču proti celovškemu klubu ASV. Slovenska enajsterica je vodila po pičlih dvajsetih minutah že z 2:0, po 90 minutah pa se je rezultat glasil 2:2. Tekma v Mostiču, teden narvh, je bila zelo dobra — ne da bi hotel rezultat olepšati. SAK je zgubil 2:1, toda po tekmi sodeč, bi si slovenski nogometaši zaslužili vsaj eno točko. No in minulo nedeljo je SAK imel v gosteh celovški nogometni klub KAC, ki se bori proti izpadu iz vzhodne podlge.

Tudi tokrat je SAK dosegel le neodločen rezultat. Videlo se je, da našim nogometašem v zaključku akcije manjka tista hladnokrvnost, ki jo imajo igralci ostalih moštev. Kje so vzroki? Osebnostno sem prepričan, da je edini vzrok, da ne poteka vse tako, kot bi moralo odsotnost gotovih igralcev na treningih. Nekateri trenirajo in se pripravljajo na tekme na Dunaju, spet drugi v Gradcu. Zelo, zelo redko pa so treningi lahko skupni. In to je največja hiba, ki jo SAK kljub vsemu premostuje zelo dobro. Nogomet je skupinska igra in če moštvo ne more vaditi skupno, igralci medseboj niso uigrani. Rezultati so potemtakem temu primerni.

Tudi moštvo DSG Sele pod 23 je začelo s prvenstvom

Tekme SAK v Žrelcu

V nedeljo, 18. aprila 1982 ob 14.30 uri
Žrelec 23 — SAK 23
in ob 16.15 uri
Žrelec I — SAK I

Akcija Našega tednika „1000 x 200“

Prav lepa hvala vsem, ki ste se poslužili položnic in prenakazali svojo podporo za SAK. Vse tiste, ki doslej še niso utegnili prenakazati podpore, prosimo, da pošljete svojo podporo Slovenskemu atletskega kluba na Zvezo slovenskih združenj, Akcija Našega tednika, ktošt. 33472 — „1000 x 200“. Že vnaprej se vam prisrčno zahvaljujemo.